

1988

2013

Nieuwsbrief

van de Stichting Stedenband Leiden-Toruń • maart 2013

Stedenband

LEIDEN

TORUŃ

Feestelijke uitgave ter gelegenheid van
25 jaar stedenband Leiden-Toruń

Een brug tussen Oost en West

Deze nieuwsbrief is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van:

 Geelkerken Linskens Advocaten	Wandelcafé Leiden Wandelen met oog voor de natuur op elke 2e zondag en 4e woensdag van de maand. Vragen, mail: asmits.2@ hccnet.nl Informatie: http://www.nivon-zuid-holland.nl/wandel.html
 Maarten Vreeken Catering Voor elke gelegenheid catering op locatie van 4 tot 120 pers. Poolse, Franse, Italiaanse en Nederlandse keuken. Tevens outdoor cooking, koken op houtvuur in de heksenketel. Tel: 030 2622323 Mail: vreekveer@ziggo.nl	
 Brouwer's Tours B.V. Touroperations Keyserswey 38-40 2201 CW Noordwijk Tel: +(0)71-365 00 90 Fax: +(0)71-361 01 02 www.brouwers-tours.nl info@brouwerstours.nl	

Colofon

Jubileumuitgave van de nieuwsbrief van de Stichting Stedenband Leiden - Toruń. Deze is bestemd voor iedereen die is geïnteresseerd in de stedenband.

Redactie: Greet Dusseldorp, Aggie van der Hoek,
Gerard J. Telkamp, Aad Straathof

Gastredacteur: Carel van Ingen

Voorpagina: Aad Straathof

Opmaak: Aggie van der Hoek

Stedenbandwerkgroep Leiden - Toruń

Voorzitter: Dirk Jan Binnendijk
Tel: 071-5416564; E-mail: djbinnendijk@xs4all.nl

Secretaris: Carel van Ingen
E-mail: cenrvaningen@casema.nl

Website: <http://home.kpn.nl/leiden-torun>

Facebook: [Twincityorganisation Leiden-Torun](https://www.facebook.com/Twincityorganisation-Leiden-Torun)

Twitter: @LeidenTorun

Giro: 48 78 029 t.n.v. STG Stedenband Leiden-Toruń

Foto's zonder bronvermelding komen uit het archief van de Stichting Stedenband Leiden - Toruń of zijn aangeleverd door Carel van Ingen

Leiden, maart 2013

In dit nummer onder meer:

Voorwoord wethouder J.J. de Haan	3
Vriendschap tussen volkeren dient de vrede	6
Stedenband op zoek naar nieuwe fakkeldragers	7
Inleiding door Carel van Ingen	8
Bericht van Jagna Wajda, onze vrouw in Toruń	9
All the little things about Leiden	12
Hoe Leiden aan Toruń kwam	13
Ach, je onderneemt wel eens wat	20
Koos Huismansprijs	29
Polen, het tweede vaderland van onze zoon	31

Voorwoord Jan Jaap de Haan

Het is nu al 25 jaar geleden dat in 1988 de officiële stedenband tussen Leiden en Toruń werd getekend. Sindsdien hebben er vele uitwisselingen plaatsgevonden tussen de inwoners en bestuurders van onze steden. Zelf heb ik onze zusterstad Toruń in 2008 kunnen bezoeken.

De samenwerking met Toruń vindt zijn oorsprong in de jaren tachtig van de vorige eeuw, toen er nog sprake was van de Koude Oorlog, Polen in crisis verkeerde en Solidarność ofwel Solidariteit geboden was. Maar nu zijn we de hulp- en ontwikkelingsfase al enige tijd uitdrukkelijk voorbij.

Aanvankelijk waren de doelstellingen: kennismaken tussen burgers van Leiden en Toruń, bijdragen aan de integratie van twee delen van Europa na de val van de Berlijnse muur (23 jaar geleden) en ondersteuning bij de toetreding tot de EU. Vanuit de gemeente werd daartoe ook bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning geleverd. Na toetreding tot de EU is de stedenband in stand gebleven, en zijn de inhoudelijke activiteiten voor het grootste deel vanuit de Leidse samenleving gedragen en uitgevoerd.

De invulling van Europees burgerschap door de Europese burger te leren kennen, is inmiddels grotendeels ingehaald door de tijd en door globalisering. Hoewel op veel plaatsen discussies gevoerd werden over internationale samenwerking en stedenbanden heeft de gemeenteraad besloten om de stedenband in stand te houden en het initiatief en de invulling (met een passende subsidie) bij de stichting te laten.

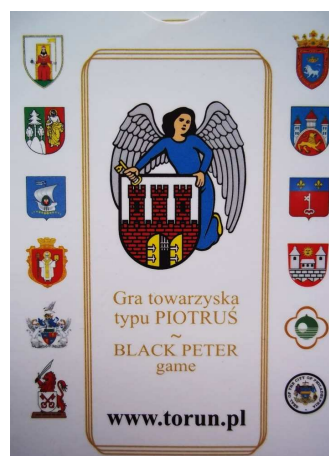
De Leidse stedenband met Toruń wordt gekenmerkt door de veelheid van uitwisselingen op cultureel, sociaal, educatief en sportief niveau. De Stichting Stedenband Leiden– Toruń zet zich actief in voor de uitwisselingen en brengt mensen samen via wederzijdse bezoeken. Er is sprake van veel informele contacten tussen instellingen uit Toruń en Leiden.

In deze Jubileum nieuwsbrief kunt u daar alles over lezen.

Ik wil daarom Toruń en Leiden van harte feliciteren met deze inmiddels 25 jarige vriendschapsband.

Reden voor een feestje dus. Een vriendschapsfeest. Om de hechte band tussen mensen uit twee steden te vieren.

*Jan Jaap de Haan,
Wethouder Cultuur, Werk en Inkomen*

Toruń is trots op haar dozijn zustersteden en maakte er een Zwarte Pietenspel van!

Leids - Toruń's 'huwelijk' houdt al 25 jaar stand

1993 Ter gelegenheid van het 5-jarig bestaan in 1993, werd in het park tegenover het Toruńse stadhuis een grote steen met plaquette opgesteld. Bij de steen is een bloemperk, waarin ieder jaar de Leidse Sleutels bloeien.

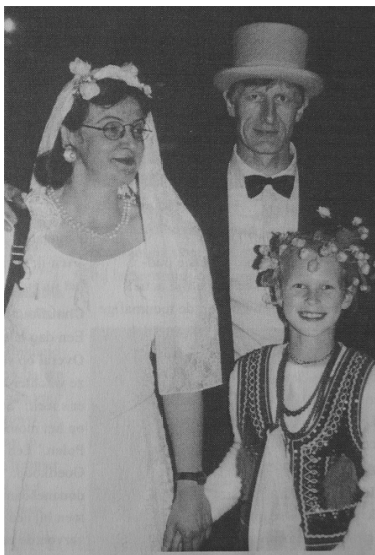

1998 Stedenband 10 jaar

Burgemeester Bociek van Toruń snijdt in 1998 de bruidstaart aan ter gelegenheid van het 10-jarig 'huwelijk' met Leiden. De Leidse burgemeester Goekoop staat klaar met de taartschep. Leiden ontving in 1998 ook de eremedaille van de stad Toruń.

In 1993 werd de stedenband voor haar werkzaamheden beloond met de prestigieuze Friends Award van de landelijke krant Gazeta Wyborcza.

Poolse bruid blijft trouw.

12½ jaar Stedenband Leiden–Toruń.

Bruid Jagna Wajda, bruidegom Dirk Jan Binnendijk en bruidsmisje Hella Binnendijk winnen de 3e prijs tijdens de taptoe in 2001

16 september 2008.

Tijdens de receptie in het Leidse Stadhuis ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de stedenband reikt wethouder Jan Jaap de Haan het Cornelis Joppensz beeldje van de gemeente Leiden uit aan Jagna Wajda, Joanna Przewiezlikowska en Piotr Konstanty (niet aanwezig), als onderscheiding voor hun grote verdiensten gedurende vele jaren voor de stedenband.

Uit brochure 'Gemeenten ver van huis', n.a.v. 25 jaar gemeentelijke internationale samenwerking (Uitgave van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag, november 1997)

....Dat de meer officiële gemeentecontacten in de eerste jaren na het aangaan van een stedenband veel voor Toruń betekend hebben, lijdt overigens geen twijfel. Op het gemeentehuis vertelt Piotr Konstanty hoe dat in zijn werk ging. In 1989 kwam hij in de eerste democratisch gekozen gemeenteraad. 'Er waren toen nog geen andere politieke partijen dan de voormalige communistische. Ik ging naar een of andere politieke vergadering en stelde daar een vraag. Meteen werd ik als kandidaat naar voren geschoven en kwam ik in de Raad. In 1991 gingen we op een officieel bezoek naar Leiden. We waren hier allemaal onervaren politici en alles moest, na de val van het communisme, opnieuw geregeld worden. We wilden wel eens zien hoe in Leiden de gemeente bestuurd werd.' Het werd voor de kersverse raadsleden uit Toruń een onvergetelijke ervaring. ...

2004. Burgemeester Zaleski van Toruń onthult bij 15-jarig jubileum een plaquette op een huis van arts, wiskundige en vestingbouwer Adam Freytag, die rond 1630 in Leiden studeerde.

Op 23 juni 2011 nam de stedenband met een grote groep, waarvan velen uit Toruń, deel aan de peurbakkentocht. Jagna en Dirk Jan fungeerden weer als Poolse bruid en Nederlandse bruidegom. Roland Mulder zegende als pastoor het huwelijk in.

'Vriendschap tussen volkeren dient de vrede'

Met dit thema is de stedenband tussen Leiden en Toruń 25 jaar geleden gestart. Het Leids Vredesplatform benaderde de Leidse gemeenteraad of de raad wilde meewerken aan een stedenband met een stad in Oost-Europa. Het antwoord was volmondig ja! Vervolgens was het zoeken naar een geschikte partner. Door de al bestaande (hulp) contacten met Toruń was de keuze snel gemaakt.

Niet lang daarna ging in oktober 1988 een stoet van vredesactivisten met Renaultjes 4 en 5 en een oude VW Golf met ban de bom stickers naar Toruń, om contacten te leggen voor de toekomstige stedenband. De enige ambtelijke deelnemer was Carel van Ingen, namens de gemeente Leiden. In Toruń werden, tussen de officiële bedrijven door, studenten van de universiteit op straat aangesproken, om met hen te discussiëren. Zij waren ook de enigen in Toruń die een woordje Engels spraken. Via studenten werd contact gelegd met lerares Engels Joanna Ciechanowska (nu Przewiezlikowska) en via haar met lerares Duits Jagna Wajda. Piotr Konstanty raakte als jong raadslid in 1991 betrokken bij de stedenband. Alle drie zijn nog steeds de voortrekkers van de stedenband in Toruń. Met recht een stedenband, die van onderaf, vanuit de bevolking, is begonnen. Nu, na 25 jaar is aan beide zijden het stedenbandvuur nog niet gedoofd. Vele uitwisselingen hebben plaatsgevonden. Huwelijken zijn tot stand gekomen en vele nota's zijn geschreven om aan te tonen dat de stedenband nuttig is voor de stad Leiden.

Het politieke tij ten aanzien van de stedenbanden is ten opzichte van 25 jaar geleden gekeerd. De plaatselijke politiek ziet internationale contacten en solidariteit niet meer als een kernactiviteit. Ook landelijk zijn er verscheidene politieke partijen die zich willen terugtrekken achter de Hollandse waterlinie. Buitenland is eng, Europa in het bijzonder, want dat is erg dichtbij. Vooral Polen moeten het de laatste jaren bij veel Nederlanders ontgelden: 'Ze pikken onze banen in en zorgen voor veel overlast'.

Wat waren wij als betrokkenen bij de stedenband blij met de val van de Berlijnse Muur en met het opheffen van het IJzeren Gordijn. Het is spijtig om te zien dat er nu muren en gordijnen zijn opgetrokken in de geesten van veel Nederlanders.

Met onze stedenbandactiviteiten roeien we tegen deze anti-Europese en anti-Poolse sentimenten in. Door middel van uitwisselingen willen we zoveel mogelijk Leidenaren in contact brengen met de Poolse cultuur en samenleving. Naar onze overtuiging valt er veel van elkaar te leren. Polen vormen geen bedreiging maar een uitdaging.

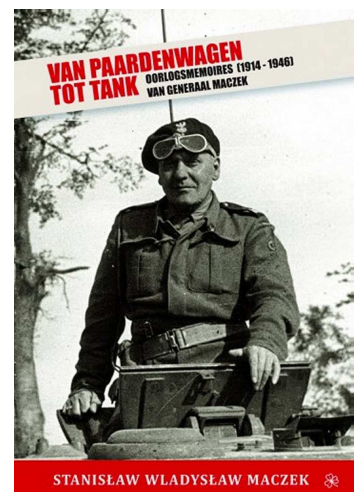
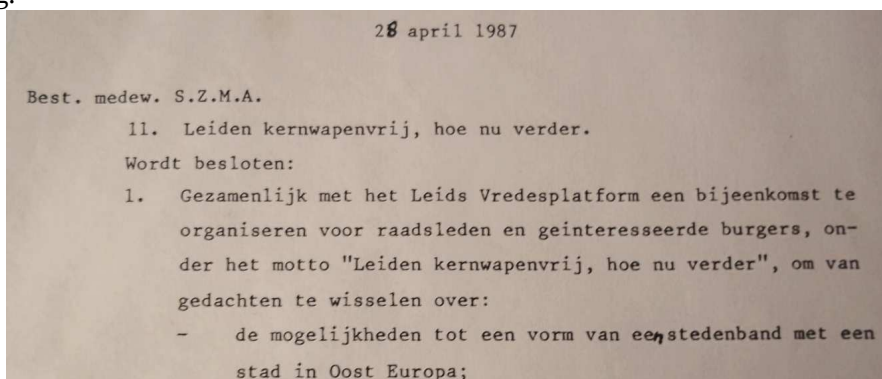
In het onlangs verschenen boek 'Honderd jaar heimwee' is te lezen dat Polen al honderd jaar een bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving. Vroeger via de Poolse mijnwerkers en Poolse bevrijders en nu als Poolse gastarbeiders in de tuinbouw en industrie.

Voor de stedenband is het de komende jaren een uitdaging om te laten zien dat de toetreding van Polen tot de Europese gemeenschap een verrijking is voor Europa. We willen de Leidenaren achter de gordijnen vandaan halen en ze meenemen naar Toruń. Ons thema voor de komende jaren moet zijn: 'Hoe meer Europa, des te meer vrede en welvaart voor alle volkeren'.

*Dirk Jan Binnendijk,
waarnemend voorzitter Stedenband Leiden - Toruń*

Oktober 1988.
Met het Leids Vredesplatform onderweg naar Toruń!

*Generaal Maczek,
bevrijder van Breda*

'Stedenband op zoek naar nieuwe fakkeldragers'

After the political transformation that took place in Poland in 1989 it was crucial for the then forming local government to gain new experience, which could be done through observing and then implementing good practices and solutions that had proved effective in other European countries. As a first-term councillor of the new City Council of Toruń and a member of the Municipal Board, I made my first foreign visit to Leiden. While enjoying the hospitality offered to us by our colleagues and friends, we were introduced to proven methods of democracy. We observed the organization of the City Council of Leiden at work, preparations for a session of the City Council and were shown how the City Hall was organized and how it functioned. Not all solutions could be applied to Toruń due to big differences in the legislation, in the financial standing of both countries and the structure of local governments themselves. Among my fondest memories of that visit are: the warmth and openness of the people of Leiden, their interest in and understanding of our problems and their willingness to help. At that time I met a group of people of Leiden who were involved in our visit in a special way - as members of the City Twinning Working Group, who, out of their special interest in Toruń, devoted their time and effort to make our visit both fruitful and enjoyable. Today, after 21 years of my personal involvement in activities promoting the idea of partnership between our cities, I can safely say that we are very lucky to have such devoted friends.

My second visit to Leiden, in 1993, resulted in a declaration to found a partner cities association that would become a counterpart organization to the City Twinning Working Group of Leiden. And so, the Partner Cities Association was founded in Toruń in 1993. Our joint 'campaign' to acquire Dwór Mieszczański (Burgher's House) – a historical building located in the Historical Old-Town Complex of Toruń – to serve as the seat of the Partner Cities Association, brought members of our two organizations together. Repeated visits to Toruń made by our friends from Leiden in support of the prospective transfer of the title to Dwór Mieszczański, then held by the Regional Board of Education, to the Twin Cities Association, and also our reciprocal visits to Leiden aiming to raise funds for the restoration of the building, both may serve as very good examples of close cooperation between our partner organizations in pursuit of a common goal. None other than the Twinning Working Group of Leiden gathered funds for the first restoration stage, whereas the City Council of Leiden contributed the resources for the completion of its second stage. The funds we received then, though not sufficient for the complete refurbishment of the building, were essential to start restoration work and give us hope for success in achieving our mutual goal in the not-too-distant future.

This is a fact that has not gained enough public attention. Therefore, I would like to reiterate that the Partner Cities Association owes great thanks to our friends from Leiden for having Dwór Mieszczański as its registered seat, the seat that was restored thanks to the generous financial support offered by residents and drawn from the city budget of Leiden at the inception of the restoration project.

Our two cities are 1200 kilometres apart; this long distance hinders our mutual collaboration somehow without weakening the ties of friendship between us, however. Our friends from Leiden's covering this distance on bikes and on foot have been exploits overcoming barriers and were beyond the limits of imagination. We did host a group of cyclists who had ridden their bikes all the way from Leiden to Toruń. A group of marathon runners on the other hand made me realize that the world is not so big after all and a distance of 1200 kilometres is a barrier existing only in our heads. That group of fifteen overcame the distance between Leiden and Toruń in a relay running continuously for four and a half days. The effort invested and the dedication demonstrated by those wonderful people of Leiden deserves our deep respect. 25 years is an active lifetime of one generation. I realize with deep regret that we have already had to pay a last tribute to many wonderful people. We cherish the memory of them deep in our hearts. I remember their nice warm gestures and their devotion. Regretfully, I also realize that our organizations seem to have the same problem and our prospects for the future do not seem too inviting because there are too few young people interested in carrying on our mission. Therefore, we need to double our efforts to attract them by showing them our open-minded attitude and our readiness to cooperate without prejudice or xenophobia. We live in the same world after all and the distance between us can be covered on foot in only four days and a half.

*Piotr Konstanty,
voorzitter van de Partner Cities Association in Toruń*

Piotr Konstanty (l.) samen met Carel van Ingen op de brug op het Rapenburg juli 2003

Inleiding

Het 25-jarig jubileum van de stedenband betekent voor mij 25 jaar betrokken zijn bij het ontwikkelen van vriendschappelijke contacten tussen twee prachtige en historisch belangrijke steden. Toen in het Collegeprogramma 1986-1990 werd uitgesproken dat Leiden in het kader van een actieve vredespolitiek een stedenband aan wilde gaan met een stad in Oost-Europa, riep ik als ambtenaar Internationale Solidariteit een overleggroep bijeen. Deze bestond uit vertegenwoordigers van het Leids Vredesplatform, de Stichting Regio Leiden Helpt Polen en raadsleden. Na twee bijeenkomsten al kon Dirk Jan Binnendijk, die toen reeds als werkgroepvoorzitter optrad, het College in maart 1988 adviseren te kiezen voor het Poolse Toruń. Op hoe deze keuze tot stand kwam, wordt verderop in deze Nieuwsbrief ingegaan.

De stedenband Leiden-Toruń was er één van de meer dan honderd die in die tijd gesmeed werden tussen Nederland en Polen. Het zwaartepunt lag daarbij in Noord-Brabant, omdat men zich daar nog goed herinnerde hoe Breda in september 1944 door de Eerste Poolse Pantserdivisie was bevrijd. Generaal Stanislaw Maczek werd benoemd tot ereburger van Breda.

Met een gevoel van voldoening kijk ik terug op de afgelopen 25 jaar, waarin het zogenaamde Polenvirus mij stevig in zijn greep hield. We zijn er als stedenbandgroep met onze partners in Toruń in geslaagd om de Leidse en Toruńse samenleving op een groot aantal terreinen met elkaar in contact te brengen. We hebben dit grotendeels kunnen doen op een informele manier: niet gestuurd door formele beslissingen van stadsbesturen, maar door de wensen die er onder belangstellende personen, instellingen en verenigingen leefden.

Uit de bijdrage van de journalisten Ryszard Warta en Mariusz Zaluski, die u in deze nieuwsbrief vindt, blijkt de waardering voor deze aanpak. We hebben bijgedragen aan het doel dat alle stedenbanden in gezamenlijkheid nastreven: bruggen bouwen tussen Oost en West, tussen samenlevingen die door de loop van de geschiedenis van elkaar vervreemd waren. Begrip kweken voor elkaar, figuurlijk in elkaars keuken kunnen kijken, letterlijk aan elkaars tafel kunnen zitten,

letterlijk en figuurlijk van elkaar kunnen houden (lees het verhaal van Greet over haar zoon!).

Als je de wereld vanuit een vliegtuig bekijkt, zie je geen landen: je ziet alleen dorpen, steden, rivieren en bergen. Je realiseert je dat de mondiale samenleving er één is van burgers van steden. Dat mondiale samenleven werd 45 jaar lang verhinderd door een vanuit het vliegtuig onzichtbaar IJzeren Gordijn. Vanuit de auto zagen we het wel, in de tachtiger jaren nog: wachttorens, prikkeldraad, geweren, muren, tijdrovende grenscontroles.

Dat is nu voorbij. De grenzen zijn open en de reistijd naar Toruń is door aanleg van snelwegen aanzienlijk bekort: 12 uur met de auto. En in 2009 hebben we bewezen dat je de 1200 km in 100 uur zonder onderbreking kunt (hard)lopen, zij aan zij met soms alleen nog een kleine taalbarrière!

Deze Nieuwsbrief-special blikt terug op de vele activiteiten die er in 25 jaar plaatsgevonden hebben. Het kan slechts een greep zijn, maar we hopen dat daar wel de spirit van de stedenband uit blijkt.

Ik besluit met een woord van dank aan de mensen zonder wie er geen uitwisselingen en dus geen stedenband mogelijk geweest zouden zijn: onze trouwe groep gastouders!!

Carel van Ingen

Jubileumactiviteiten in 2013 in Leiden

Onderstaand een overzicht van de activiteiten die in het jubileumjaar zullen plaatsvinden.

- Het jubileumjaar gaat officieel van start op donderdag 11 april met een run-bike-run van Stadhuis Leiden naar de Poolse ambassade in Den Haag en weer terug. Er zullen zo'n 50 teams meedoen, ook uit Toruń! Ieder team bestaat uit één loper en één fietser. Aansluitend is er een receptie in het stadhuis van Leiden.
- Jubileumkalender 2013 (reeds eind 2012 verschenen)
- Plaatsen van beeldende kunst uit Toruń in Leiden.
- Plaatsen van een bekend Nederlands gedicht op een blinde muur in Toruń, zoals er ook 3 Poolse gedichten op blinde muren in Leiden staan.
- Diverse muzikale optredens tijdens het bezoek van de grote groep uit Toruń (29 mei-1 juni 2013).
- 4-6 lezingen over Poolse onderwerpen in het kader van Studium Generale (Universiteit), najaar 2013.
- Tentoonstelling Poolse grafiek door Stichting Witryna.
- Fototentoonstelling
- Afsluiting jubileumjaar tijdens de Ontmoetingsavond in november.

Bericht van Jagna Wajda, onze vrouw in Toruń

Het is nauwelijks te geloven dat we dit jaar al het 25-jarig jubileum van de stedenband vieren. Ik ben één van de oprichtsters van de overkoepelende organisatie voor de stedenbanden van Toruń, maar omdat ik universitair docente Duits ben, was ik aanvankelijk meer bij onze Duitse zusterstad Göttingen betrokken. Leiden had ik echter al in 1986 voor de eerste maal bezocht, omdat ik daar door een studentenuitwisseling een vriend had.

De eerste contacten met de stedenband Leiden-Toruń waren voornamelijk tussen de leden van de wederzijdse stedenbandorganisaties, maar al snel zijn we begonnen uitwisselingen tussen inwoners te organiseren. Van onze kant was Bożena Michalska de coördinator van de eerste reizen; dat was in de tweede helft van de jaren 90.

Toen Bożena vertrok, heb ik haar taak in 2001 overgenomen. Ik vond en vind het nog altijd leuk om de reizen van Toruń naar Leiden en de bezoeken van Leiden aan Toruń te coördineren. In het begin had ik grote twijfel wat betreft mijn kennis van het Engels (dat ik op school niet geleerd heb). Sinds mijn eerste bezoek aan Nederland wist ik al dat je daar beter terecht kunt met gebroken Engels dan met vloeiend Duits. Maar des te gecompliceerder het gespreksonderwerp was, des te vaker moest ik toch teruggrijpen op het Duits. Vandaar dat ik mij na enkele jaren bedacht dat het leuk zou zijn als ik de eerste zinnen in het Nederlands zou kunnen zeggen, om dan eventueel over te stappen op het Duits. Daarom ben ik in 2005 begonnen Nederlands te leren. Ik kan intussen lange gesprekken in het Nederlands voeren, maar schrijven gaat mij nog steeds beter en vooral sneller af in het Duits. Dit ter verontschuldiging dat ik deze tekst in het Duits heb geschreven en dat Carel zo vriendelijk was hem te vertalen. In ieder geval wil ik hiermee zeggen dat de contacten met Leiden een nieuwe wereld voor mij geopend hebben.

Toen ik Nederlands leerde, heb ik nog beter de bekende uitspraak van de filosoof Ludwig Wittgenstein begrepen: 'De grenzen van mijn taal zijn de grenzen van mijn wereld'.

Maar de contacten met Leiden geven elke deelnemer aan onze reizen, of hij/zij Nederlands spreekt of niet, de mogelijkheid om fantastische mensen en een andere cultuur te leren kennen en ervaringen op velerlei gebied uit te wisselen.

Er hebben zoveel bezoeken aan Leiden plaatsgevonden, dat het moeilijk is om ze allemaal te beschrijven.

Eén van de reizen die wij ons allen nog goed herinneren, was die in april/mei 2000, toen Koningin Beatrix op haar verjaardag Leiden bezocht. Dat was voor ons een grote belevenis, omdat wij samen met vrienden uit Leiden en Göttingen (ja, ja, er was toen ook een kleine delegatie uit Göttingen, we hadden een gezamenlijke bespreking over de financiering van de renovatie van het Poortgebouw aan de Podmurnastraat) de boot met de koninklijke familie van heel dichtbij langs zagen varen. De meest opwindende ervaring hadden echter de meisjes van de Toruńse gymnastiekgroep die optraden voor de koningin en haar bijna aan konden raken. Hun enthousiasme was het grootst en ze hebben er iedereen over verteld.

Het is sowieso fantastisch wanneer jonge mensen aan de uitwisselingsreizen deelnemen. Ze vinden alles prachtig en zijn zeer enthousiast, waardoor er altijd een goede sfeer hangt in de hele groep. Zo was het ook toen leerlingen van de Muziekschool, jonge toneelspelers van Studio P of de studenten van het koor Balkany Spiewaja met ons mee waren.

Ik vind het ook belangrijk dat wij altijd muzikanten en kunstenaars meenemen naar Leiden. Muziek is niet afhankelijk van taal en iedereen kan deze kunstvorm begrijpen en er plezier aan beleven.

Vele verschillende beroepsgroepen en organisaties hebben aan de reizen deelgenomen: bijvoorbeeld bibliothecarissen, leraren, pedagogen, sociaal werkers, gezondheidswerkers en werkers in de daklozenopvang. Sommigen hebben daarna ook in gemeenschappelijke Pools-Nederlandse projecten samengewerkt. Maar gewoon zien hoe men in een ander land werkt en met bepaalde problemen omgaat, dat is ook al belangrijk.

Veel vriendschappen werden gesloten en sinds een aantal jaren is er een vaste groep mensen die elk jaar bij ons in de bus stappen omdat ze hun vrienden in Leiden willen zien. Door deze contacten zijn ook minstens twee vaste relaties ontstaan.....

Jagna Wajda

Jubileumactiviteiten in 2013 in Toruń

Onderstaand een overzicht van de activiteiten die van 17-21 september in Toruń plaatsvinden.

- Gemeente Toruń betreft jubileum bij 4-daags lichtfestival 'Skyway', boven de Wisła.
- Onthulling Nederlandstalig muurgedicht op een muur van de Gemeentelijke Bibliotheek.
- Oranje - optocht van Copernicus-monument naar Podmurnagebouw, voorafgegaan door een flash mob.
- Optreden Leidse muziekgroep.
- Fototentoonstelling in Poortgebouw: 'Relaties', over 25 jaar samenwerking met - en reizen naar Leiden.
- Presentatie van de Leidse Fles in de tuin van het Poortgebouw, met daarna een openbare les Nederlands, met voor Poolse oren grappige woorden.
- Een oranje fietstocht ter bevordering van de fietsvriendelijkheid van Toruń.
- Enkele lezingen.

Jubileumactiviteiten

Donderdag 11 april '13 **Fietsen en Hardlopen**
voor weeshuis Dom Dzialeka in Toruń, Polen

Leiden - Den Haag - Den Haag - Leiden 36 km

25 JAAR STEDENBAND TORUN & BIKE
LEJDA - 2013 - HAGA

Leiden - Den Haag - Den Haag - Leiden 36 km

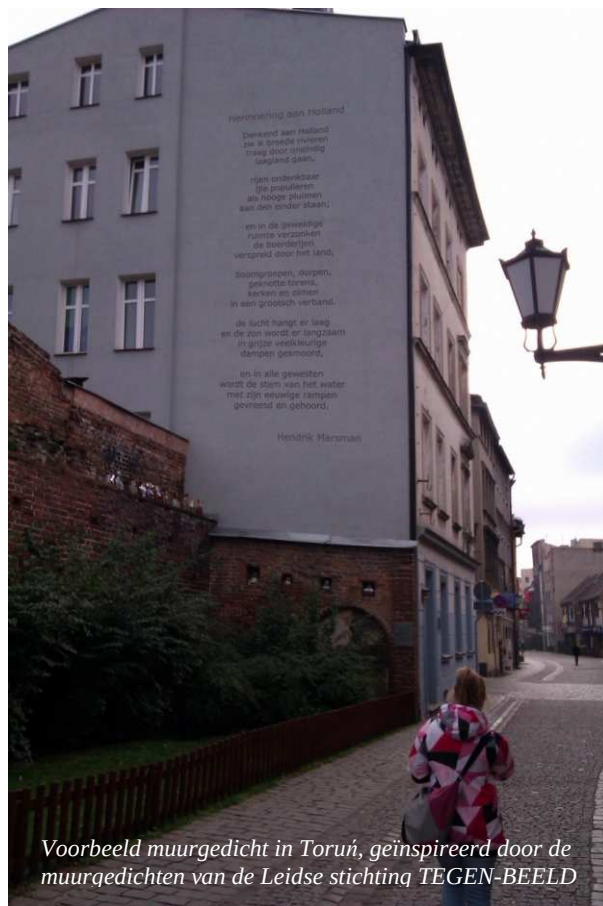
START vanaf 16.30 uur Stadhuis Leiden
KEERPUNT Poolse Ambassade, Den Haag
FINISH Ingang zeevaartschool, Haagweg
Max. 50 teams (2 pers.) inschrijven via www.torunandbike.nl

Leiden - Den Haag - Den Haag - Leiden 36 km

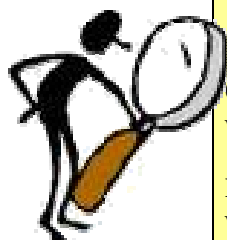
Op de website
<https://www.torunandbike.nl/>

is alle informatie te vinden over het loop- en wielerevenement op 11 april 2013

Dit evenement vormt de aftrap van de feestelijkheden ter gelegenheid van 25 jaar Stedenband Leiden - Toruń.

Voorbeeld muurgedicht in Toruń, geïnspireerd door de muurgedichten van de Leidse stichting TEGEN-BEELD

Gastouders gezocht voor Poolse gasten in 2013

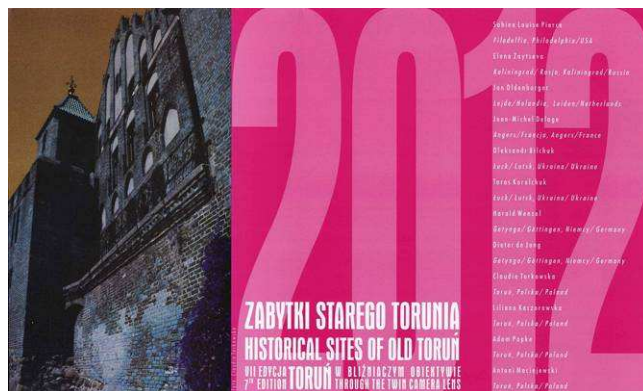
Ook voor de opvang van onze Poolse gasten tijdens hun bezoek aan Leiden in het jubileumjaar 2013 zijn wij op zoek naar logeeradressen.

De groep komt ook dit jaar weer rond Sacramentsdag (tweede donderdag na Pinksteren). Aankomst is op woensdagavond 29 mei om ca. 18:00 uur en vertrek op zaterdagavond 1 juni rond 21:00 uur.

Hebt u nog een bed vrij? Meldt u dan aan bij Els Koeneman via leidentorun@yahoo.com

Poolse grafiek uit de collectie van de Stichting Witryna - grafiek van Wiesław Skibiński 'Konik polski III', 2005

Tentoonstelling van in 2012 in Toruń gehouden fotoworkshop komt naar Leiden (Foto: Jan Oldenburger)

Toruń laat bij sommige mensen de dichtader vloeien

De Leidse dichteres Pink Meltzer verraste ons op de ontmoetingsavond in 2011 met een gedicht, dat zij schreef na haar bezoek aan Toruń in 2005. Het gedicht werd in het Pools vertaald door Karolina Joniec.

Aad Straathof schreef een wals voor in de bus.

Een wals voor in de bus

Door Aad Straathof

Als ik door je stad zwerf, de Wisła terzij,
klinkt m'n Pools het mooist met 'n piwo
erbij.

Draait men om de zon, of ... Kopernik,
wat nou,
als men dat eens keren zou?

Als ik op de kaart kijk, 't is net
Mondriaan:
al die rechte straten, hoe kan dat
bestaan?

'Men heeft ook 'n Breestraat en meer
Leids hiervan',
bel ik naar m'n achterban.

Krijg ik bij de bigos, dat lijkt soms wel zo,
met haar lieve glimlach heel Toruń
cadeau.

Roepend nog ten afscheid, dat valt me
wel zwaar,
'k zie je wel weer volgend jaar!

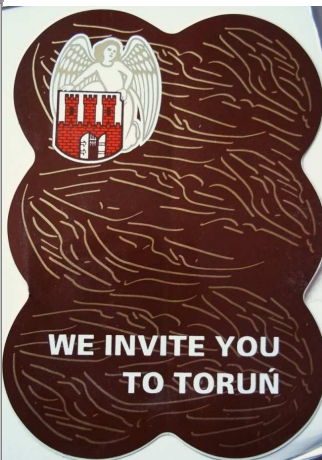
Refrein

Toruń, ik vier je dagen
in je stad aan de Wisła-kust.
Daar heb ik voor altijd m'n hart aan
verpand.

Een Hollandse klant
in 't Wisła-zand!

Toruń, ik wil je vragen:
wees steeds op je kracht belust.
Verlies nooit je stilte in al dat gedruis.
In 't Podmurnahuis
daar voel ik me thuis.

Wees steeds van je pracht bewust
Toruń aan de Wisła-kust.

Toruń

Uprzednio ukryta przeszłość
terazniejszość odkrywa swe oblicze w
czarującym mieście

Rozkwitające w samozadowoleniu
skąpane w dobroczynnym świetle

Twoje ponętne domy
ozdobione złotem

Szeleszczące Renesansem żaboty
wokół Rokokowych zegarów

Nad nimi rozkłada swe ramiona
Kopuła Maryi Panny

Wyszywając krawędzie białych obłoków
Na niebiesko i zielon

Toruń, Twój świat leciutko
uchylił dla mnie swoich drzwi ...

Toruń

Voorheen verhuld verleden
vertoont in schitterende stad

Ontplooiend genotzuchtig
badend in weldadig licht

Weten zich je wulpse huizen
goud gerankt rondom getooid

Ruisen ruches Renaissance
rond Rococo-rokken en klokken

Eroverheen ontspant de koepel
van Marie mooie Madonna

Borduurt de witte wolken
met randen goud van groen

Toruń, zo ging een stukje
van jouw wereld voor mij open ...

All the little things about Leiden

As probably every tourist on deciding to head for the Netherlands, I expected to see colourful fields of tulips accompanied by windmills and lots of footprints left by clogs. Of course, I did realize that this image is highly stereotypical, but since there are so little other pictures on the Internet to be found, I could not, or maybe didn't want to, contrast it with reality. Boy was I heading for a surprise.

The first impression was actually very close to the one you get on postcards or brochures. However, the uniqueness of this country and its landscape is not hidden in the general layout of the rural and urban areas. Where is it then? Well, it's all in the details.

When you think of a typical city in the Netherlands, you probably think of bikes, enormous windows and canals. That's also what I thought. However, the beauty of the urban architecture is hidden in the little things. It is not the bikes themselves that make it so unique, but their whereabouts, as you can often find them lying in the very middle of a pavement. It's also not the windows as such that catch the eye, but how they are framed by plants. It gives you a feeling you're in a gallery and everything you can see within the window frame is a beautiful painting. The canals, as they cut the cities into parts, are also just a background for all the meeting points and thus also for the city's social life.

Since my stay in Leiden was limited only to three days, I probably experienced only a fraction of what there is to experience. However, I'm also quite sure that the things I saw, tasted and felt were in some way also the true face of Leiden. To give you just a feeling of what the Netherlands is to me now, I'll just present my top three aspects of Leiden that I found the most fascinating.

1. Herring - probably the most extreme taste and way of eating a fish. It's enough to say that with every bump on the road that day the fish was more determined to swim back to the outside world, as if it was still alive somewhere in my stomach.
2. The bus drivers - though it may sound strange, the bus drivers made a huge impression on me. Not only were they polite and helpful, but they also had a fantastic sense of humour. A true joyride!
3. Paths in a local park in Merenwijk, or rather the material that was used to make them: seashells. How brilliant! Not only did it look so much better, but it also gave some extra scent and sound that you won't probably experience in any other park in Europe.

I guess that the Dutch should be appreciated for their outstanding ability to make the best out of what their geographical longitude and latitude has to offer and for their positive attitude even on a rainy day. My stay in Leiden gave me a chance to meet fantastic people, including the bus drivers, but has also influenced my attitude towards rain - now when it rains, I don't get miserable until noon.

*Kasia Jackiewicz,
Lerares Engels School nr 8 Marie Skłodowska-Curie*

Dirk Jan Binnendijk en Ton Uijl in 2009 op School nr. 8 Marie Skłodowska-Curie, samen met winnaars van een quiz met allerlei vragen over Nederland.

Marie Skłodowska-Curie (1867-1934) was pionier op het gebied van radioactiviteit. Rechts het embleem van de school. (Foto Marie Curie van Internet)

Tulpen maken van paprika's en preistengels

V.l.n.r.: wethouder Henriëtte van Dongen en burgemeester Cornelis Goekoop uit Leiden, voorzitter gemeenteraad Ptaszinsky en burgemeester Kowalski van Toruń tijdens de ondertekening in het Oude Stadhuis van Toruń

*November 1989: Rondom ondertekening.
Na bloemlegging bij monument van Copernicus.
Het busje behoort toe aan de gemeente Toruń*

Hoe Leiden aan Toruń kwam

Het was D66-raadslid Hans Glaubitz die het initiatief nam om bij de behandeling van de gemeentebegroting 1979 een motie in te dienen met als onderwerp ‘Uitbreiding van de internationale contacten van de gemeente met een stad in Oost-Europa, bij voorkeur Polen’.

De heer Glaubitz had een jaar geschiedenis gestudeerd in Warschau en vond dat contacten van het vrije westen met landen achter het IJzeren Gordijn nodig waren om het vijanddenken te doorbreken. Glaubitz wilde op lokaal niveau uitvoering geven aan de bepalingen over mensenrechten, die waren opgenomen in de in 1975 door landen uit de twee machtsblokken van de Koude Oorlog gesloten Helsinki Akkoorden.

De motie werd aangenomen en dit leidde in 1979 tot een brief van burgemeester Goekoop aan de Poolse ambassadeur in Den Haag. Na een gesprek van burgemeester Goekoop en leden van het Comité Internationale Uitwisselingen met de Poolse ambassadeur deelde laatstgenoemde bij brief van 24 september 1980 mede: “I have the honour to inform you that the town of Toruń is being suggested, after careful examinations of its possible resemblances to Leiden”.

Toruń is qua grootte vergelijkbaar met Leiden en ook met een universiteit en aan een rivier gelegen (hoewel de Weichsel wel wat breder is dan de Oude Rijn!).

In de roerige tijd die volgde, kwam het niet tot verdere besprekingen. De spanningen tussen de vrije vakbond Solidarność (met als leider Lech Wałęsa) en het communistische regime bereikten in 1981 hun hoogtepunt. Voor de winter 1981-1982 werden ernstige tekorten aan primaire levensbehoeften voorzien. In Nederland ontstond de nationale hulpactie ‘Een Pak van je Hart voor Polen’. Op 13 december 1981, uitgerekend de dag dat in Polen de staat van beleg werd uitgeroepen door de regering-Jaruzelski, vertrok onder grote publieke belangstelling een 10 kilometer lang konvooi van 138 vrachtwagens met hulpgoederen naar Polen.

In Leiden werd door gemeentesecretaris Bob Lodder en een PvdA-raadslid de stichting Regio Leiden Helpt Polen opgericht. Deze had als doel: ‘Hulpverlening aan de stad Toruń en omgeving door verzending van medicijnen, medische artikelen en andere zeer dringend noodzakelijke hulpgoederen, in het bijzonder voor zieken, bejaarden en kinderen’. In oktober 1981 werd voor het eerst Toruń bezocht en een comité van ontvangst van de hulpgoederen geformeerd uit vakbond Solidarność, kerk en Rode Kruis. De stichting verzorgde tot haar opheffing in 1996 vele hulptransporten. De nationale Polencollecte bleef voortbestaan tot 1990.

Ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de stad Toruń brachten in januari 1983 burgemeester Goekoop, wethouder Waal en gemeentesecretaris Lodder op uitnodiging een bezoek.

Tijdens het retour bezoek van een Toruńse delegatie aan Leiden, rond 3 oktober 1984, werd inderhaast een zgn. Schiphol-protocol opgesteld, dat nooit tot uitvoering is gekomen.

In zijn programma voor de raadsperiode 1986-1990 sprak het College van B&W uiteindelijk het voornemen uit om een stedenband met een stad in Oost-Europa aan te gaan.

Op advies van een in 1987 (na deelname aan een Vredesconferentie in Delft) gestarte werkgroep stedenband (voorzitter Dirk Jan Binnendijk) besloot de gemeenteraad ten slotte op 9 mei 1988 een band aan te gaan met Toruń. De stedenbandverklaring werd uiteindelijk op 15 november 1989 (6 dagen na de val van de Berlijnse Muur!) getekend in de Koningszaal van het Oude Stadhuis van Toruń.

Carel van Ingen

1999. Jan Stap op accordeon en Helga Kruse met Oost-Europakoor Mila met een violist van Czardas in het Poortgebouw

2003. Zowel het optreden van Aad Straathof (aanbieden van de kruiwagen met bloembollen) als het optreden van Rumor di Mare haalde de Poolse krant

2006. Optreden van Jeugdtheaterschool Leiden in Toruń

2007. Het Leidse raadslid Marion van Dongen (2e van rechts) in overleg op stadhuis Toruń

2007. Optreden koor Leidse muziekschool in Dwór Artusa, Toruń

Groepsreizen naar Toruń

Vanaf het prille begin zijn er, conform de doelstelling van de stedenband, groepsreizen naar Toruń georganiseerd ter stimulering van onderlinge contacten op de meest uiteenlopende gebieden.

Allereerste bezoek

In de herfstvakantie van 1988 bezocht een bont Leids gezelschap van 16 personen in 2 Renault 4's, een Renault 5 en met als vlaggenschip een bejaarde VW-Golf Toruń, op uitnodiging van het Toruńse vakbondsplatform. De deelnemers kwamen uit de kring van het Leids Vredesplatform en Milieu Defensie Leiden, aangevuld met een bestuurslid van de Studentenvereniging Internationale Betrekkingen - SIB en ambtenaar Carel van Ingen. Het merendeel der deelnemers (waaronder ook Ton Uijl en Jacky Missler) werkte in het onderwijs of was student. Het was een spannend bezoek. Contacten werden gelegd met scholen, een bejaardenhuis en haar actieve directeur Andrzej Kobyłecki, studenten, een woningbouwvereniging, de Evangelisch-Augsburgische Gemeinde (die voor haar kerk graag 'schöne weisse Kerzen' wilde hebben voor de feestdagen en die ook kreeg via een actie van de Praktijkschool Voortgezet Speciaal Onderwijs), de stad Brodnica en het meisjeskoor uit die stad, dat later vele malen Leiderdorp zou bezoeken. Via 'geheime' contacten van enkele studenten op de universiteit kwam Joanna Ciechanowska in beeld als tolk en via Joanna later ook Jagna Wajda.

Dirk Jan in reizen

In 1990 organiseerde Dirk Jan Binnendijk met vakbond FNV een reis in het kader van economische oriëntatie. Als resultaat zette de HEAO Den Haag een stage-uitwisseling op touw met de Nicolaus Copernicus universiteit die tot op heden doorloopt. Van 1992 tot 1996 was Dirk Jan de organisator van een reis rond Hemelvaartsdag, met als doel stimuleren van uitwisselingen. Gereisd werd in een minibusje of personenwagens.

Wilbert Hettinga laat ze vliegen

Van 1995 tot en met 1999 organiseerde Wilbert Hettinga jaarlijks een Ondernemers-vliegreis. Hieraan deden voornamelijk ondernemers uit de bouwwereld mee. Ook reisden er wethouders mee en in 1998 (10-jarig bestaan van de stedenband) burgemeester Goekoop. De deelnemers betaalden een opslag op de werkelijke kosten, die gebruikt werd ter financiering van de renovatie van het Poortgebouw aan de Podmurnastraat. In de achtereenvolgende jaren werden naast Toruń ook Warszawa, Kraków en Gdańsk bezocht.

De busreizen

Vanaf 1999 worden in de herfstvakantie van dinsdagavond tot zondag de jaarlijkse busreizen

georganiseerd. Ook deze staan in het teken van bevordering van contacten. De gelegde contacten leidden in veel gevallen tot uitwisselingen. Vaste programmapunten van het bezoek zijn een excursie, een schitterende ontvangst door gemeente Toruń en een afscheidsavond in het Poortgebouw. Deelnemers in de loop der jaren, naast leden van de werkgroep stedenband, raadsleden en ambtenaren zijn allerlei culturele en sportieve organisaties en individuele belangstellenden.

1999: 90 personen in 2 bussen. Deelnemende groepen: Gymnastiekvereniging Jahn, zigeunerorkest Czardas, Jongerenkoor Leiderdorp, marathongroep 3M, Oost-Europakoor Mila.

2000: 61 personen in 2 bussen. Deelname o.a. door muziektheatergroep Zumbaylu, kerkkoor van Maria Middelaars en Leonardusparochie, COC, wijkgroep Leiden Noord

2001: 30 deelnemers. O.a. bibliothecaressen, Ernesto Band, Museum Lakenhal.

2002: 45 deelnemers. Leiden Lions ijshockey, Leiden Roadrunners gastvrouwen/heren van Poolse marathonlopers, Vereniging Van Vrije Wandelaars 'Nemo', Parnassia verslavingszorg.

2003: 100 deelnemers in 2 bussen. O.a. shantymusiek Rumor di Mare, galerie 'Uit de kunst', Leiden Marathon, ijshockey.

In 2004 tot en met 2012 reisden er gemiddeld 50 personen (een volle bus, soms 2 bussen) af naar Toruń. 2009 was een uitschieter met 100 personen, omdat dit bezoek samenviel met de estafetteloop van Leiden naar Toruń. De estafette-organisatie omvatte inclusief lopers en begeleidende fietsers zo'n 50 personen.

Bijzondere deelnemers waren de laatste jaren o.a. het koor van de muziekschool o.l.v. Wim de Ru, een ritmische gymnastiekgroep van Jahn, een verkeersspecialist, het Tam Tamkoor uit Leiden Noord, Opvang Dak- en Thuislozen en Cardea Jeugdzorg. Het totaal aantal deelnemers aan de busreizen bedraagt 815 voor de periode 1999-2012.

Elders in deze nieuwsbrief een opsomming van alle bij de uitwisselingen betrokken Leidse organisaties en personen.

Carel van Ingen

2008. V.l.n.r. Jagna Wajda, Iza Bryndal en Jacky Missler tijdens afscheidsbuffet in het Poortgebouw

2008. Prachtig afscheidsbuffet in het Poortgebouw

2011. Ritmische gymgroep Jahn treedt op in Toruń.

Talitha, Harry, Guido en Eva vertrekken vandaag naar Toruń in Polen voor een internationaal schaaktoernooi. Foto: Taco van der Eb

Ludzie

Leiden in Toruń zoals iedere herfst?

22-10-2010

Lejda w Toruniu, jak zawsze jesienią

Kilkudziesięcioosobowa grupa mieszkańców Lejdy gości od śródowego wieczora w Toruniu. Ich wizyta to efekt tradycyjnej, trwającej już od wielu lat wymiany organizowanej przez Towarzystwo Miast Partnerskich Torunia i jego lejdejski odpowiednik. Program wizyty jest bogaty. Holenderscy goście nie tylko zwiedzają Toruń, a przy okazji Chelmno i Chrystkowo, ale skorzystają także z programów indywidualnych. Holendrzy zainteresowani są m.in., jak działa Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy przy Ligi Polskiej i jakie doświadczenia ma „Azył” - stowarzyszenie wspierające ofiary przemocy w rodzinie. W czwartek delegacja lejdejczyków odwiedziła Zespół Szkół nr 8 i na Rubinkowie i być może efektem wizyty będzie trwała współpraca z jedną ze szkół w Lejdzie. Na zdjęciu: holenderscy goście w stołówce akademickiej przy Słowackiego.(r)

Na de lange busreis is er altijd een gastvrij onthaal.

Stedenbanden kostenefficiënt

Ingezonden stuk NRC Handelsblad 20 juli 2012, waarin Gerard J. Telkamp van de Stedenband Leiden-Toruń reageert op een artikel waarin oud-LPF-kamerlid en wethouder van Capelle a/d IJssel Joost Eerdmans kritiek uitte op geldverkwisting van rondreizende gemeentelijke en andere politici.

De terechte kritiek van wethouder Joost Eerdmans op geldverkwisting van rondreizende gemeentelijke en andere politici ("Politici kunnen doelloze snoepreisjes beter staken", NRC Handelsblad, donderdag 19 juli 2012) dreigt een verkeerd doel te treffen. Stilzwijgend en uitdrukkelijk dient kennelijk het verschijnsel stedenbanden als kop van jut: talloze politici reizen de wereld rond voor bezoekjes aan allerlei zustersteden, terwijl ze hun ambt moeten beschouwen als een geleende fiets. Dat mikpunt is makkelijk, want de zeer karig gefinancierde jumelages timmeren per definitie juist bij het lokaal publiek hard aan de weg met hun voorlichtingsactiviteiten. De gemeente verwacht immers dat ze hun draagvlak bewijzen. De meeste buitenlandreizen van gemeentelijke beleidsfunctionarissen betreffen echter al dan niet nuttige excursies naar andere technisch en economisch relevante buitenlandse oorden. Zo ging men vanuit de regio Leiden naar Karlsruhe om de kunst af te kijken van een sneltram door de binnenstad, die in de sleutelstad overigens niet doorging. Stedenbanden hebben eerder een algemeen politiek doel (wederzijds begrip en vriendschap) en een sociale en culturele dimensie.

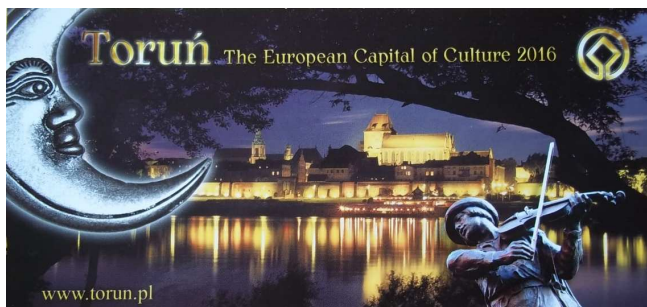
Een voorbeeld. De door Eerdmans aangestipte Poolse zusterstad van Leiden is de prachtige geboortestad van de astronoom Copernicus. De hele binnenstad van Toruń staat op de UNESCO-werelderfgoedlijst. Volgend jaar bestaat de officiële gemeentelijke stedenband Leiden-Toruń een kwart eeuw. In die tijd zijn met inzet van vele tientallen vrijwilligers aan beide zijden vele honderden belangstellenden op grotendeels eigen kosten naar de zusterstad gereisd. Talrijke koren, sport- en jongerengroepen namen kennis van elkaars cultuur en gewoonten. En dat voor een jaarlijkse subsidie aan Leidse zijde van rond vijftuizend euro (in verband met de financiële crisis nu tot de helft teruggebracht). Nu allerwegen de rol in het buitenlands beleid van soft power in de vorm van positieve uitstraling wordt erkend, zou beseft mogen worden dat het onderhouden van gemeentelijke vriendschapsbanden een buitengewoon doelmatig en kostenefficiënt middel is. En over die geleende fiets gesproken: in het verleden (1990 en 2002) gingen er Leidse gemeenteambtenaren op de racefiets naar Toruń (1.250 km).

Leiden, Gerard J. Telkamp, vrijwilliger en bestuurslid Stichting Stedenband Leiden-Toruń

Oude 1000 Złoty-biljetten van voor de munt-hervorming in 1995.
Beeltenis van Copernicus. Hij zette de zon stil en liet de aarde draaien.

Postzegel van Nicolaus Copernicus,
die in 1473 in Toruń werd geboren

Toruń was jarenlang in de race voor Culturele Hoofdstad van Europa 2016, maar haalde het helaas niet!

2003. Receptie stadhuis. Tijdens deze receptie ontvangt Pieter van der Heijden een plaquette uit handen van Joanna Przewiezlikowska als dank voor het onderbrengen van Poolse gasten bij Leidse gastgezinnen (Foto's: Jarek Siwik)

2003. Rondvaart door Leiden met de Poolse gasten. (Foto: Jarek Siwik)

2005. Op excursie naar de Molendriegang bij Stompwijk (Foto: Carel van Ingen)

2008. Uitvoering Studio P uit Toruń bij Jeugdtheaterschool Haagweg 4

2004. Astrolabiumkoor zingt ten afscheid bij de bus.

2011. Leerlingen van de muziekschool uit Toruń tijdens ontvangst in de Burgerzaal Leiden

2011. Optreden Poolse rockgroep Half Light in het Praethuis

Uitwisselingen in vogelvlucht

Het organiseren van uitwisselingen was in de beginjaren heel arbeidsintensief. De visumplicht en de wisselplicht (inwisselen bepaald bedrag in guldens per verblijfsdag in Polen tegen een ongunstige Złoty-koers) brachten veel correspondentie met ambassades mee. Bij gebrek aan andere communicatiemiddelen (slecht telefoonverkeer) werd druk gebruik gemaakt van de toentertijd al bijna in onbruik geraakte telex in het Leidse Stadhuis.

Gemeentelijke uitwisselingen

Vanaf 1990 (na de eerste vrije gemeenteraadsverkiezingen in Toruń) ontving de gemeente Leiden jaarlijks een delegatie politici en ambtenaren uit Toruń die in Leiden hun licht kwamen opsteken. Enerzijds was sprake van politici die geen enkele bestuurlijke ervaring hadden en anderzijds van een ambtelijke organisatie die verantwoordelijkheden kreeg die onder het communistische regime 'van bovenaf' geregeld waren, zoals onderwijsbeleid en onroerend goed-zaken. Ook kreeg men te maken met voorheen onbekende sociale fenomenen als werkloosheid, drugsproblematiek en dak- en thuislozen. Verschijnselen dus die samenhangen met het vrije kapitalistische systeem, dat gebaseerd is op de eigen verantwoordelijkheid. Verder stak de aloude 'Poolse landdag' weer de kop op: tijdens eindeloze Raadsvergaderingen wilde iedereen het woord hebben en was er geen fractiediscipline. De grootste Raadsdelegatie, 35 van de in totaal 50 in 1994 gekozen raadsleden, waaronder de latere burgemeester Zaleski, bezocht Leiden in oktober 1995. Voor hen werd een cursus 'democratisch besturen' opgezet. Net als andere bezoekers werden ook deze raadsleden via de werkgroep ondergebracht op privé adressen.

In de jaren 1991-2004 (toetreding Polen tot de EU) boden programma's van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) de mogelijkheid tot het volgen van stages bij de zustergemeente. Hiervan werd veelvuldig gebruik gemaakt.

In de loop der jaren oriënteerde men zich vanuit Toruń op gebieden als: postregistratie, automatisering, openbare werken, stedelijke planning, basisonderwijs, communicatie met de burgers, grote-stedenbeleid, werkgelegenheidspolitiek, opvang probleemjongeren, sociale zorg, GGD, monumentenzorg, groenvoorzieningen en fietsvoorzieningen.

In 1999 namen Leidse delegaties deel aan conferenties m.b.t. drugsproblematiek en de ontwikkeling van de Weichsel-oever.

Uitwisselingen tussen verenigingen en instellingen

Tot 1999, als de jaarlijkse busreizen beginnen (zie elders in deze Nieuwsbrief: Groepsreizen naar Toruń), is er sprake van zelfstandige bezoeken door de diverse groepen. Vanaf 1999 vinden de wederzijdse bezoeken meer plaats als onderdeel van het grote jaarlijkse bezoek. Als voorbeeld hier een opsomming van de uitwisselingen in 1990.

1990 in Toruń

- *januari*. Scholengemeenschap Louise de Coligny bezoekt met 30 leerlingen en 7 docenten Lyceum IV
- *april*. Delegatie van 8 personen o.l.v. Dirk Jan Binnendijk en Jacky Missler (subwerkgroep

Economische Betrekkingen) onderzoekt mogelijke samenwerking op economisch gebied

- *mei*. Ton Uijl en Jacky Missler bereiden met ter plaatse bekende personen vakantie-reizen naar het Mazurisch merengebied voor. Deze *low budget* fiets-kampeerreizen vinden plaats van 1991-1995.
- *juni*. Buurthuis nieuwbouwwijk Stevenshof is met 16 medewerkers, bestuursleden en buurtbewoners te gast in nieuwbouwwijk Na Skarpie. Familie Delemarre neemt met 3 schakende kinderen deel aan jeugdtoernooi in Toruń.
- *juli*. Vanuit organisatie Leiden Marathon wordt deelgenomen aan de marathon van Toruń (opzetten verzorgingspost). Verzorgingshuizen Rijn en Vliet en Nieuw Groenhoven zijn met 20 personeelsleden en directie te gast bij verzorgingshuizen in Toruń en Grudziądz.
- *september*. Wethouder Wilbert Hettinga met echtgenote en ambtenaren Hein van Woerden (Kabinet) en Carel van Ingen (Internationale Betrekkingen) ontvangen in Toruń 15 Leidse ambtenaren die de 1200 km in 6 dagen op de fiets volbracht hebben.

1990 in Leiden

- *februari*. Vier jonge Toruńse schakers nemen deel aan toernooi (organisatie familie Delemarre)
- *mei*. Copernicuskoor (twaalf personen plus dirigent en tolk) treedt op tijdens Bevrijdingsconcert in Pieterskerk. Ontvangstcoördinatie door Koos Huisman.

Bedrijfseconomische en gemeentelijke delegatie van acht personen te gast bij subwerkgroep Economische Betrekkingen. Hieraan neemt o.a. raadslid en automatiseringsdeskundige Piotr Konstanty (de latere voorzitter van de stedenbandenassociatie) deel. Hij ziet veel toepassingen van automatisering bij archief, bibliotheek, burgerlijke stand en inning onroerend goed belasting.

Lyceum IV brengt met 42 leerlingen en 7 leerkrachten een bezoek aan S.G. Louise de Coligny

- *juni*. 10 Toruńse hardlopers (deelname aan 1^e Leidse marathon) en 20 bewoners nieuwbouwwijk Na Skarpie (te gast in Stevenshof). De Toruńse loper Jaros Lewandowski wint de Leidse marathon in 1992, 1994, 1995 en 1996 in tijden rond de 2 uur 20 minuten.
- *augustus/september*. Stedelijk vicepresident Piotr Stolarczyk en ambtenaar Karol Dargiel (hoofd Civiele Werken) lopen in het kader van een VNG-programma 5 weken stage in Leiden.

Carel van Ingen

Ach, je onderneemt wel eens wat...

Ton Uijl doet een greep uit zijn vele projectactiviteiten.

Stichting Dobre Podrózy (Goede Reis)

Voorjaar 1990. Op een plankier aan het meer van Bachotek stonden Willem Schippers en ik met Jan Melnicki, stadsarchivaris en fotograaf van de niet ver van Toruń gelegen stad Brodnica. Dat was de plek. Daar ontstond in gesprek met elkaar het idee. Een kampeerfietstocht in het Mazurische merengebied voor Leidenaren en andere Nederlanders. Het bleef niet bij een idee. Met een stel enthousiaste mensen zijn er gedurende vijf jaar zo'n 15 fietstochten georganiseerd. Op het laatst zelfs enkele kanotochten op de rivier de Drweca. Meer dan honderdvijftig mensen hebben we kennis laten maken met het pas bereikbare Polen en in het bijzonder met Toruń. Hier kunnen de deelnemers overnachten in het internaat van de school voor maatschappelijk werk. Om dan enkele dagen van de middeleeuwse stad te genieten.

Elk jaar rond Hemelvaartsdag trokken wij naar Polen om weer nieuwe kampeerplaatsen te zoeken en kennis te maken met de Poolse gidsen. Terugkijkend waren het heel bijzondere jaren, vol lef, spanning en creativiteit. De deelnemers hebben uitdrukkelijk te horen gekregen dat Dobre Podrózy geen normale reisorganisatie was, die een programma voor de deelnemers maakt. Wij stonden slechts garant voor basale onderkomens. Wij stonden open voor activiteitsuggesties en creatieve ideeën. Dat er uit deze activiteiten een huwelijk zou ontstaan tussen de Leidse Jacky en de Toruñse Marek hadden we niet voor mogelijk gehouden. Een neveneffect was tevens het ontstaan van de jarenlange samenwerking met Brouwer's Tours uit Noordwijk. Na vijf jaar waren we failliet. Maar ach, er bleef toen tijd over om eens een nieuw project op te pakken....

*Oktober 2003.
Vorbereiding wandeltochten door
Willem Schippers en Ton Uijl*

Graffiti

Tijdens het 10-jarig bestaan van de Stedenband in 1998 waren er twee graffiti kunstenaars naar Leiden gekomen, waar zij op de Beestenmarkt op een zevental houten panelen prachtige beelden schiepen van arbeiders, schepen en scheepswerven. Deze panelen vond ik zo mooi, dat ik ervoor pleitte om ze voor de stad te bewaren.

Gewapend met grote foto's trok ik naar Heerema, het offshore bedrijf aan de Vondellaan. Ik ben gaan praten of zij belangstelling hadden om deze panelen van ons over te nemen. Overleg. Moeilijk en moeilijk. Wachten en 'nee' incasseren. Ook de scheepswerf aan de Hoge Morsweg gaf niet thuis.

Jaren zijn de panelen in een schuur aan de Haagweg opgeslagen, totdat het bouwbedrijf Bekooy de kunstwerken tegen de muren van zijn werkplaats aan de Rijnkant bevestigde (zie foto onder). Twee dagen later waren ze door boze burens vernield. Op naar een volgend project ... ►►

Gezondheidszorg

Het bezoek aan het verzorgingshuis en de gesprekken met de directie van de School for Social Work inspireerden mij om met een delegatie van Kraamzorg, Bejaardenzorg, Ouderenzorg en Gezinszorg naar Toruń te gaan. Doel: een tweedaagse conferentie over de intra- en extramurale zorg in Nederland en de manier van opleiden op een MDGO (Middelbaar, Dienstverlenend, Gezondheidszorg Opleidingen, tegenwoordig een onderdeel van een ROC). Een op zichzelf geslaagde uitwisseling met directeuren van verzorgingshuizen uit de regio van Toruń, instellingen voor gehandicaptenzorg, docenten van de school voor maatschappelijk werkers. Er werd besloten om gezamenlijk een Europees Project aan te vragen voor de ontwikkeling van een opleiding voor verzorgenden, die zowel intra- als extramuraal zouden worden opgeleid. In Polen waren er nog geen op mbo-niveau opgeleide verzorgenden, terwijl de behoefte aan professionele zorg groeiende was. In contacten met de sociale faculteit van Toruń, de Hogeschool Tilburg, de Medische Faculteit van Poznan, de Hogeschool Magdeburg en het ROC Leiden heb ik een applicatie voor dit project geschreven en naar Brussel gestuurd. Brussel keurde het goed, maar uiteindelijk werd het door Warschau afgekeurd. Geen project, maar wel een toekomst met meer tijd voor andere zaken.

Baj Pomorski

Iedereen die weet wat een genot het is om een voorstelling van Baj Pomorski in het poppentheater van Toruń te zien, kan begrijpen dat ik enthousiast was om dit Baj Pomorski naar Leiden te halen. Maar zo'n groep acteurs, mensen van het geluid en belichting gaat niet voor één voorstelling 1200 km naar Leiden en weer 1200 km terug naar Toruń.

Baj Pomorski wilde graag komen met het stuk van Don Quichotte. Samen met Aad Straathof heb ik de theaters in de Amsterdamse Pijp, in Alphen aan den Rijn, alsook het Haagse Zwembadtheater en het Laktheater in Leiden bereid gevonden het stuk te programmeren. De opbrengsten zouden voor een deel ten goede komen aan de onkosten van Toruńse artiesten. Uiteraard zou dat niet genoeg zijn. Subsidie-aanvragen waren de volgende stappen. Prins Bernhardfonds, Gemeente Leiden, diverse andere fondsen.

Helaas lukte het ons niet om voldoende geld te genereren en moest dit plan afgeblazen worden. Er bleef nog tijd over om weer een nieuw project op te pakken ...

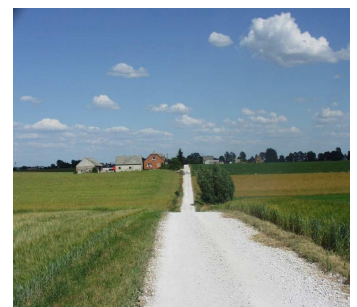
Wandelen over rivierduinen

Aat Smits was één van de 16 pk motoren om een wandeltocht tot stand te brengen ten behoeve van de vele Nederlandse wandelaars. Samen met hem en andere niet bij name te noemen enthousiastelingen. De tocht voerde vanaf Chełmno door polderlandschappen, omgeven door knotwilgen, door bossen en over woeste rivierduinen naar Toruń. Alle hindernissen zijn genomen, zoals doodlopende wegen, die overgingen in ravijnen en ondoordringbare bossen. Een spannend hoofdstuk was om goede logeerplaatsen te regelen. Dat lukte: bij eco-boeren, in Osnowo en Gzin, in een Paardenhotel bij Dąbrowa Chełmińska (vlakbij Ostromecko), in de nieuwe wereld van Skłodzewo, en in een kasteelklooster Bierzgowski en natuurlijk Dwór Mieszkański het Poortgebouw van onze stedenbandpartner in Toruń.

De voorbereidingen zijn op zichzelf al een rijkdom aan ervaringen in natuur, prachtige ontmoetingen en contacten van zeer behulpzame Polen. De tocht is uitgezet in zes etappes van elk ongeveer 20 kilometer. Na twee dagen wandelen één dag rust (in Gzin en Skłodzewo), en een dag aan het begin en einde. Tijd om Toruń zelf te verkennen. Dit alles maakt het tot een leuke twaalfdaagse tocht.

Er zijn een aantal redenen waardoor een daadwerkelijke aanbieding aan fervente wandelaars uit Leiden e.o. van deze wandeltocht nooit is uitgevoerd. De belangrijkste is dat het niet lukt om goede afspraken te maken met een van de overnachtingsplekken. Een ultieme poging een andere route te plannen is mislukt.

Overigens is de wandeling zo'n vijf keer (in drie jaar) met verschillende deelnemers gewandeld.

Foto's: Aat Smits

Tot slot

Het ROC Leiden, Cardea Jeugdzorg, het COC, de Stichting Binnenvest voor dak- & thuislozen en het blijf van mijn lijfhuis Rosa Manus hebben nog lopende contacten met hun partner in Toruń.

Ton Uijl

CENTRUM
VOOR TALENT

cardea

JEUGD
ZORG

COC Leiden

Poortgebouw in de steigers

Stedenbandprijs voor Wilbert Hettinga

Na een voorstelling in het Poppentheater in Toruń, werd op vrijdagavond 27 oktober 2000 voor een volle zaal door voorzitter Piotr Konstanty de Stedenbandprijs van de Stedenbandenassociatie in Toruń toegekend aan Wilbert Hettinga. Wilbert heeft zich vanaf zijn wethouderschap in 1990 ingezet voor de stedenband. Vooral heeft hij zich ingespannen om de restauratie van het Poortgebouw aan de Podmurna te realiseren. Het Poortgebouw werd in september 2000 officieel geopend.

De prijs, bestaande uit een bokaal, werd, wegens afwezigheid van Wilbert zelf, in ontvangst genomen door Ton Uijl.

Stilleven herfstblad Podmurnastraat

Poortgebouw anno 2012

**Uit: 'Mijn Leidse Jaren 1978 - 2009',
een beknopte bloemlezing van 31 enerverende jaren in Leiden door Carel van Ingen.**

Wie pimpt de Italiaan op en wat doen we met de sexshop?

De eerste bezoekers uit de stad Toruń keken zich rond 1990 (vlak na de val van de Berlijnse Muur in november 1989) de ogen uit in Leiden.

In het communistische systeem was alles (tot in het absurde) van bovenaf geregeld. Nu moesten plaatselijke politici en ambtenaren opeens zelf beslissingen gaan nemen, terwijl men van toeten noch blazen afwist. Zo herinner ik mij dat ik na mijn 'grote poldertoer' langs de Molenviergang in Aarlanderveen met een aantal Polen neerstreek in een Italiaans restaurant in Alphen aan den Rijn. Men keek zijn ogen uit naar de gezellige entourage met o.a. vele Chianti flessen aan het plafond. Een heel verschil met de kale en naargeestige restaurants in Toruń.

Mij werd toen de vraag gesteld: 'Wie zorgt er voor de aankleding van het restaurant: de architect of de eigenaar?'. Dat kon ik haarfijn uitleggen.

Andere vragen waar we Toruń vanuit Leiden mee hebben kunnen helpen betreffen o.a. het toelaten van sexshops, het invoeren van een gecomputeriseerde postregistratie, gemeentelijke communicatie, opzetten van bedrijfsverzamelgebouwen (men kreeg te maken met werkloosheid!) en het voeren van onderwijsbeleid (dat gedecentraliseerd werd).

Carel van Ingen

De sprookjes van Grimm en het Poortgebouw

In 1966 nam Martine Bijl het liedje 'Göttingen' op. Een ragfijn luisterliedje, oorspronkelijk van de Franse zangeres Barbara, vertaald door Ernst van Altena. Göttingen is een Duitse universiteitsstad met een schitterend historisch centrum vol vakwerkhuisen, vlakbij de grens met de voormalige DDR.

Martine zong over oorlogsleed, maar ook over de gebroeders Grimm, die er professor waren geweest aan de universiteit en er hun prachtige sprookjes verzamelden. Ze zong over lente en geurende rozen en over onschuldige kinderen. En over een tijd die hopelijk nooit weer zal keren: "Oh laat de tijd nooit weer beginnen, van bloed en haat en wil tot winnen, want er zijn mensen die 'k wil beminnen, in Göttingen, in Göttingen."

Göttingen, reeds vanaf 1978 zusterstad van Toruń, kwam in de picture toen in Leiden in 1991 het idee werd geboren om één van de vervallen panden waar Toruń er zoveel van bezat, op te knappen en de functie van stedenbandencentrum te geven. Dirk Jan Binnendijk, voorzitter van de werkgroep Stedenband Toruń, zette zijn zinnen niet op een gewoon, eenvoudig op te knappen pand, maar op een enorm beeldbepalend pand op een prachtige locatie aan de Weichsel.

Wat was er mooier dan dit project samen met Göttingen te realiseren? Zo dacht men er in Göttingen gelukkig ook over. Zeker toen tijdens de presentatie op 16 maart 1993 van het project in het Alte Rathaus van Göttingen de Leidse Haring en Coorenwijn de stemming erin brachten. Het Göttinger *Tageblatt* sprak van een 'Drei-Städte-Haus in Thorn' (Thorn is de oude Duitse benaming van Toruń) en citeerde mijn toespraak: "Das schöne ist, dass es sich um ein gemeinsames Projekt handelt. Da wird doppelte Energie freigesetzt."

Ik zei er maar niet bij dat ik het project praktisch onhaalbaar achtte en dat ik vond dat Dirk Jan in sprookjes geloofde.

Het op te knappen pand was een oeroud gebouw, opgebouwd rond een hoektoren van de in 1233 gestichte en in 1466 verwoeste burcht van de Duitse Ridderorde. Het was ooit de zomerresidentie van de Sint Joris Broederschap, die er hun Doelen (schietbaan) hadden. In de communistische tijd was het uitgeleefd als jeugdherberg en verworpen tot weinig meer dan een prachtig aan de Wisła gelegen ruïne, een ruïne als in een sprookje. Het werd in Leiden bekend als 'het Poortgebouw aan de Podmurnastraat'.

De renovatie was een enorme klus. De gemeente Leiden investeerde NLG 50.000 en de Leidse Stichting Poortgebouw doneerde NLG 20.000. Lange tijd schoot het project weinig op en de moed zonk de initiatiefnemers soms in de schoenen. De grote doorbraak kwam toen de Duits-Poolse Stichting, die de instandhouding van oorspronkelijk Duits cultuurgood nastreeft, in 1999 DM 250.000 doneerde voor de restauratie.

In september 2000 werd toen voor Dirk Jan het sprookje toch nog waar en kon het Poortgebouw officieel geopend worden in het bijzijn van ambassadeurs en burgemeesters!!!!

Carel van Ingen

28-04-2006: Koninklijke onderscheiding voor Dirk Jan Binnendijk

Dirk-Jan Binnendijk wordt gefeliciteerd door burgemeester Lenferink
foto: Bram Pater

Hieronder enkele anekdotes, die burgemeester Lenferink heeft aangehaald tijdens de speech:

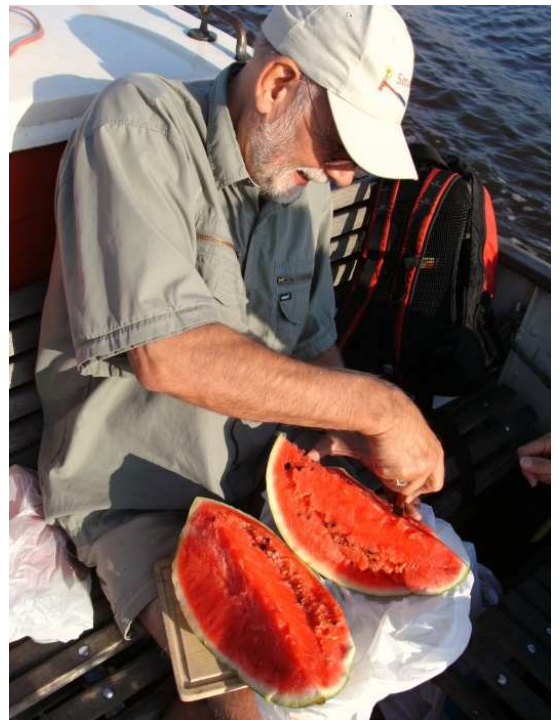
- 1 Dirk Jan heeft onlangs voor de eerste keer in 18 jaar om privé redenen een vergadering van de stedenbandwerkgroep laten schieten. Het betrof de wedstrijd Ajax-Feijenoord. De koningin had om deze reden haar bedenkingen m.b.t. de toekenning van een onderscheiding. Aangezien echter de heer Binnendijk zijn club Feijenoord met 3-0 ten onder zag gaan, wilde zij hem niet nog zwaarder straffen en besloot zij de onderscheiding toch te verlenen!
- 2 De heer Binnendijk is een man met bijzondere hobbies en weinig vrije tijd. Daarom combineert hij die hobbies met zijn vele werk voor de stedenband. Zo koopt hij als kalebassenteler bijzondere zaden op de markt in Toruń en betaalt hij als imker een deel van de stedenbandkraam op de Lakenmarkt om zijn honing aan de man te brengen. Als hardloper heeft hij al menig rondje in Toruń gelopen.
- 3 De heer Binnendijk is een hard werkende realist met toch een grote dosis idealisme. Hij steunt een organisatie die zich inzet voor het behoud van het cultuurlandschap in Zuid West Polen. Onlangs organiseerde hij een lezing over de Joods-Poolse opvoedkundige Janusz Korczak. Ook nam hij het voortouw voor gezamenlijke activiteiten van de Leidse stedenbanden.
- 4 Geen zee gaat de heer Binnendijk te hoog als het gaat om het promoten van de stedenband. Zo figureerde hij in de taptoe op 2 oktober als de echtgenoot van de Poolse Bruid en als de in Toruń geboren sterrenkundige Copernicus. In die laatste rol droeg hij een uilenbril die hem bij de Leidse jeugd de bijnaam Harry Potter opleverde.
- 5 De grote erkentelijkheid voor het werk van heer Binnendijk blijkt wel uit het feit dat speciaal voor deze gelegenheid 4 personen van de stedenbandorganisatie in Toruń, waaronder de voorzitter de heer Konstanty, naar Leiden zijn gekomen.

Elk jaar maakt de stedenbandwerkgroep vóór de zomervakantie een boottochtje door Leiden met Koene Parmentier. Ieder neemt een natje of droogje mee.

Juni 2011. Gezamenlijke vergadering in De Loge van werkgroepleden uit Leiden en Toruń

2009. Ton Uijl serveert watermeloen tijdens boottochtje

Werkgroepleden stedenband Toruń 1988-2013

De werkgroep organiseert het maatschappelijk draagvlak voor de stedenband: uitwisselingen, groepsreizen, publiciteit. De werkgroep komt ongeveer 12 maal per jaar bijeen, op allerlei locaties. In het begin in gemeentelijke vergaderlocaties als Gulden Vlies (Breestraat), Stadhuis en ook Zijlpoort. De laatste jaren vinden de vergaderingen plaats bij de leden thuis of in door hen geregelde locaties.

Vanaf de oprichting in 1988 hebben er, inclusief de huidige 16 leden, zo'n 50 personen deel uitgemaakt van de werkgroep. Sommigen kort, velen zeer lang. Ook van de huidige leden hebben er veel al een lange staat van dienst. Door de bundeling van de vele uiteenlopende capaciteiten van de leden kan de werkgroep slagvaardig optreden en is de groep niet voor een kleintje vervaard! Vermeld moet ook worden de website-ontwerper en -beheerder: Karel Dusseldorp.

Het bestuur

Dirk Jan Binnendijk, voorzitter vanaf het begin in 1988 tot 2012, is momenteel waarnemend voorzitter.

Carel van Ingen functioneert vanaf 1988 als secretaris, tot 2009 als ambtenaar / vrijwilliger.

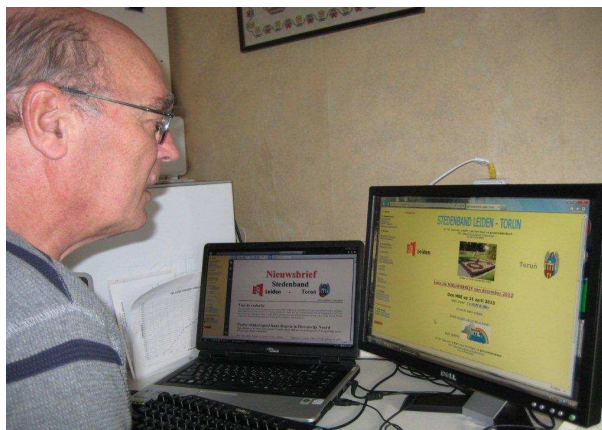
Eric Prince, lid sinds 2010 na als ploegarts gefunctioneerd te hebben bij de estafette naar Toruń, kreeg in de 2012 de financiën onder zijn hoede. Hij volgde hiermee Ton Uijl (en daarvoor Wilbert Hettinga) op.

De leden (met tussen haakjes het jaar van aantreden)

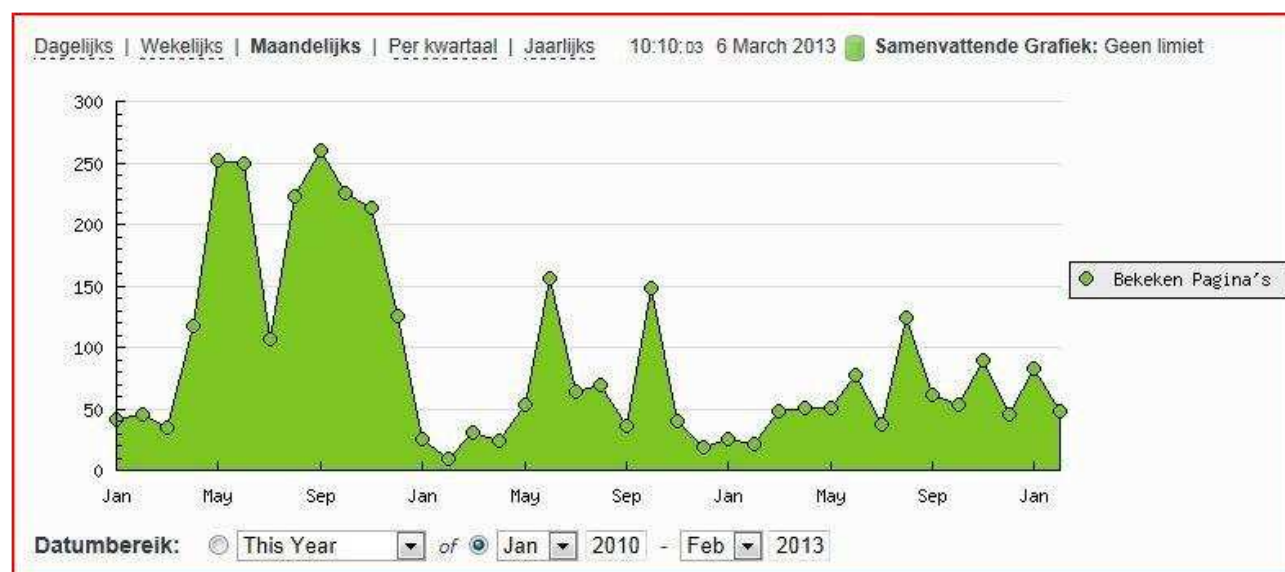
De leden zijn: Ton Uijl (1988), Wilbert Hettinga (1990), Aad Straathof (1995), Greet Dusseldorp (1999), Gerard Telkamp (1999), Els Koeneman (2005), Edwin Orsel (2005), Aat Smits (2005), Aggie van der Hoek (2006), Frans Cornelisse (2008), Ron Mittelmeijer (2000), Roland Mulders (2008), Oswald Tacx (2012)

12-12-2012. Na de vergadering brengen de werkgroepleden een toast uit op de stedenband

Karel Dusseldorp bezig met de website van de Stedenband
Foto: Greet Dusseldorp

Overzicht van het aantal bezoekers van de website tussen januari 2010 en februari 2013.

Organizator pleneru i wystawy
Towarzystwo
Miast Partnerskich
Torunia

Komisarz wystawy
Jack Szczurek

Koedynator
Barbara Brzezinska

Jury
Piotr Konstanty
Jack Szczurek
Sławomir Górecki

Patronat honorowy
Prezydent Miasta Torunia

Partner Projektu
Uniwersytet Mikolaja Kopernika

Patronat medialny
Przebiegiem Torunia

OTWARCIE WYSTAWY (wernisaż)
Dwór Mieszczański
ul. Podmurna 4-6
04.10.2012, godz. 18.00

Wystawa czynna 04.10 - 26.10.2012
Od pon. - pt. w godzinach 9-14

VII EDYCJA
7TH EDITION

TORUŃ W BLIŹNIACZYM OBIEKTYWIE
THROUGH THE TWIN CAMERA LENS
ZABYTKI STAREGO TORUNIA
HISTORICAL SITES OF OLD TORUN

Organizator pleneru i wystawy / Project and Exhibition Organizer Towarzystwo Miast Partnerskich Torunia / Torun Partner Cities Association

Komisarz wystawy / Exhibition Manager
Jack Szczurek

Koedynator / Coordinator
Barbara Brzezinska

Jury
Piotr Konstanty
Jack Szczurek
Sławomir Górecki

Partner Projektu / Project Partner
Uniwersytet Mikolaja Kopernika / Nicolaus Copernicus University

Patronat honorowy / Honorary Patronage
Prezydent Miasta Torunia / Mayor of the City of Torun: Michal Zeleski

Patronat medialny / Press Coverage
Gazeta Nowości
TV Torun

Dofinansowano ze środków
Gminy miasta Torunia

Jan Oldenburger

Urodziłem się w północnej Holandii, a gdy znalazłem pracę w Akzo Nobel Coatings, znaczącego producenta farb, przenieśliem się na zachód kraju. Jestem z wykształcenia inżynierem chemikiem i do 2008: pracowałem jako inżynier w firmie Ge Refractories. Od 2008: pracuję i uczęszczę do szkół średnich, oddając im kilka fizyki, matematyki i chemii. Zawsze interesowałem się fotografią. Gdy miałem 18 lat kupiłem pierwszą lustrzankę cyfrową Nikon. Po raz pierwszy opatrzyłem oświetlenie 1,3 mega pikseli Canon PowerShot A50. Obecnie używam lustrzanki cyfrowej Nikon. Po raz pierwszy do lokalnego klubu fotograficznego, a w 2008: skończyłem dwuletni kurs w Holenderskiej Szkole Fotografii. W latach 2007 - 2009 roku uczyłem fotografii w lokalnym centrum edukacji i w klubie fotograficznym. Kidney system szkolenia. Zgodnie z opiniami większości moich uczniów, nie przeszedłem był "fotograficzny" fotografii. Moje prace są bardzo zróżnicowane. Obejmują one zarówno zdjęcia z podróży i z życia codziennego. W 2011: miałem moją pierwszą wystawę indywidualną, na której moje prace zostały zabrane w następującym cyklu: Kolor Holandii, niebieski i Hongkong. W tym roku uczestniczy w plenerze toruńskim po raz drugi. Brałem udział w drugiej jego edycji w 2007. I was born in the north of the Netherlands, and when I found a job at Akzo Nobel Coatings, a major paint producer, I moved to the west of our country. I'm a chemical engineer by education and until 2008 I worked as a project engineer for Ge Refractories. Since then I have been working as a tutor for secondary school pupils, helping them with physics, maths and chemistry. I have always been interested in photography and I bought my first (Pentax) reflex camera when I was 18. In 1999 I bought my first digital camera, a 1.3 mega pixel Canon PowerShot A50. At present I work with Nikon Digital reflex cameras. Over 10 years ago I joined the local photo club and in 2008 I finished a two-year program in the Dutch School for Photography. In the years 2007 - 2009 I taught photography at a local education centre and at our photo club. I still am, according to most people I know a "photofreak"; my subjects are very diverse and include both travel photography and pictures of everyday life. In 2011 I had my first solo exhibition with the subjects: Dutch color scenes, blue and Hongkong. This year will be my second photo workshop in Torun; I also took part in its 2nd edition in 2007.

Lejda / Hollandia
Leiden / Netherlands
janotef@gmail.com

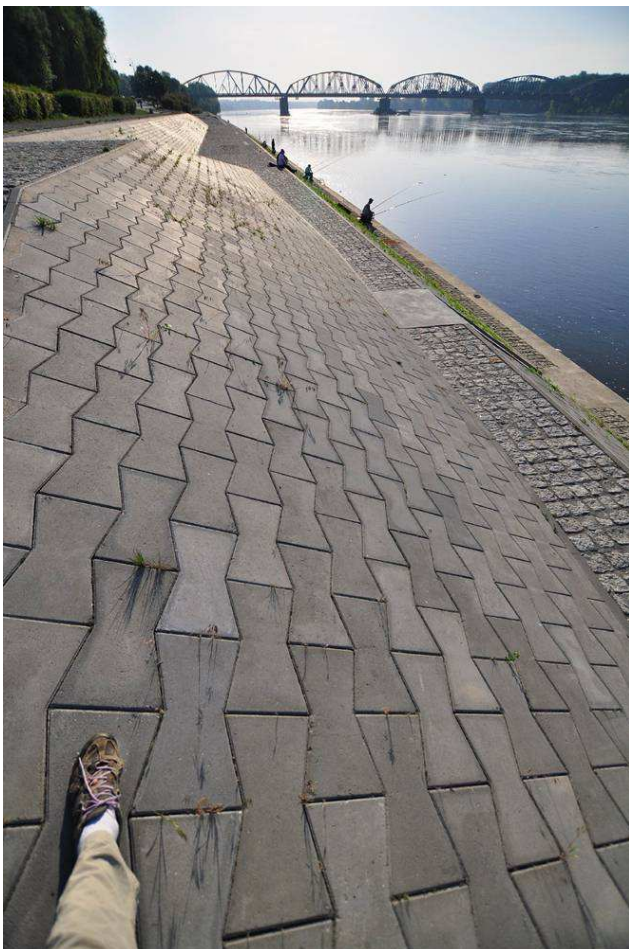
Foto's: Jan Oldenburger

Fotoworkshop Toruń mei 2012

Van 21 tot 27 mei 2012 vond in Toruń de 7e editie van de Twin City Fotoworkshop plaats. In 2005 werd op initiatief van Barbara Brzezinska van de Twin Cities Association van Toruń de eerste editie gehouden, gevolgd door de tweede in 2007. Daarna werd deze workshop elk jaar gehouden. Het idee was om uit elk van de zustersteden van Toruń fotografen uit te nodigen een week lang naar Toruń te komen om daar het vele moois dat Toruń te bieden heeft, ieder op hun eigen manier vast te leggen.

En zustersteden heeft Toruń inmiddels vele. Het begon in 1976 met het Amerikaanse Philadelphia, gevolgd door het Duitse Göttingen in 1978 en Leiden in 1988. Daarna kwamen daar achtereenvolgens nog bij Hämeenlinna in Finland (1989), Kaliningrad in Rusland (1995), Čadca in Slowakije (1996), het Engelse Swindon (2003), Nové Mesto in Slovenië (2005), Lutsk in de Oekraïne (2008) en het Chinese Guilin in 2010. Op 27 januari 2011 werd een intentieverklaring voor het aangaan van een stedenband tussen het Franse Angers en Toruń door de beide burgemeesters ondertekend. Daarmee komt het aantal zustersteden van Toruń op 11 stuks.

Naast de fotografen uit de zustersteden en uit Toruń zelf doen er ook studenten van de Nicolaas Copernicus Universiteit mee aan de workshop. Het is een gemêleerd internationaal gezelschap van zowel amateur- als beroepsfotografen.

Doorgaans zijn er zo'n 10 tot 15 deelnemers. Voor Leiden was Wim Lamboo in 2005 de eerste deelnemer, gevolgd door mijzelf in 2007. In de periode 2008 tot en met 2011 werd Leiden vertegenwoordigd door Willem Overtoom en Lenny Waasdorp. En afgelopen jaar viel mij de eer weer te beurt om Leiden te vertegenwoordigen.

De niet in Toruń woonachtige deelnemers worden ondergebracht in het Burghers Huis, de zetel van de Twin Cities Association in Toruń. Dit is een hele mooie locatie, vlakbij de historische binnenstad, met uitzicht op de rivier, de Wisła. Op maandag druppelen de deelnemers binnen en op dinsdag begint het programma met het voorstellen aan de pers en een rondwandeling door de stad, onder leiding van een gids. De dagen erna gaan de fotografen op pad om hun indrukken van Toruń vast te leggen. Het thema van dit jaar was: "Historical sites of old Toruń". Op vrijdag dienen de deelnemers een selectie van hun werk in te leveren bij de organisatie. Op zaterdag worden de afdrucken door de jury, onder leiding van Piotr Konstanty, de voorzitter van de Toruń Partner Cities Association, beoordeeld. Zij selecteren van elke deelnemer een aantal die in oktober in het Burghers Huis worden tentoongesteld. Een deel van de geselecteerde foto's wordt gepubliceerd in de catalogus van de workshop.

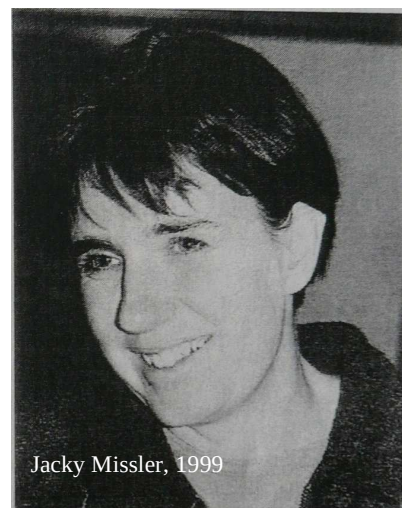
Het afgelopen jaar was het voor mij de tweede keer, dat ik meedeed aan de workshop, en het was weer net zo prettig en inspirerend als de eerste keer. Hoewel ik toch al meermalen in Toruń ben geweest, kom je steeds weer op andere plaatsen en zie je weer nieuwe dingen of oude dingen in een nieuw licht. Deze keer waren er vertegenwoordigers uit ondermeer Philadelphia, Göttingen, Lutsk en Angers, de jongste zusterstad van Toruń. En daarnaast een aantal fotografen uit Toruń zelf. Met dank aan het mooie weer was de organisatie er weer uitstekend in geslaagd een aantrekkelijk programma neer te zetten, met ondermeer een rondrit met een oud trammetje en een bezoek aan het tram-museum. Hopelijk heb ik met dit verhaal mensen voldoende enthousiast gemaakt om in 2013, het jaar dat de stedenband Leiden-Toruń 25 jaar bestaat, mee te doen met deze fotoworkshop. Het is echt de moeite waard, ik zou zeggen "gewoon doen".

Jan Oldenburger
Foto: Jan Oldenburger

Hans de Koomen, 1996

Toos Harteveld, 1996

Jacky Missler, 1999

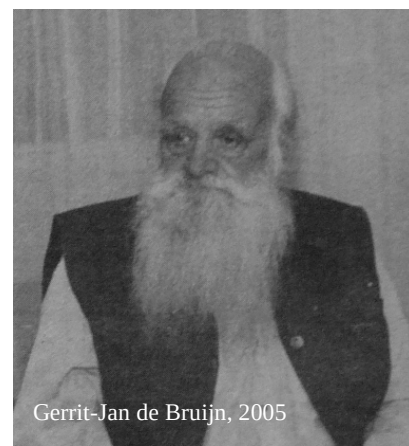
2003. Hans (2^e van links boven) en Toos (onder met rood jasje) met de dames uit Toruń van de cursus Politieke Vorming voor Vrouwen
(Foto: Jarek Siwik)

Magda Zielińska , 2003

Emile van Aelst, 2004

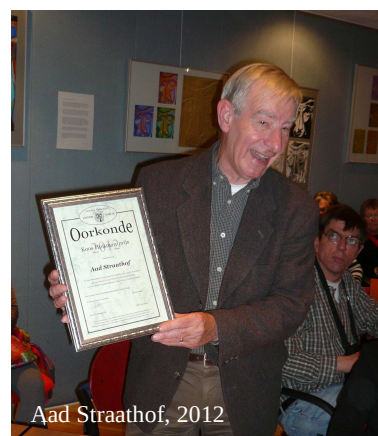
Gerrit-Jan de Bruijn, 2005

Bob Lodder, 2009

Koos Huisman prijswinnaar Jan Oldenburger op de massagetafel tijdens de estafette naar Toruń.

Aad Straathof, 2012

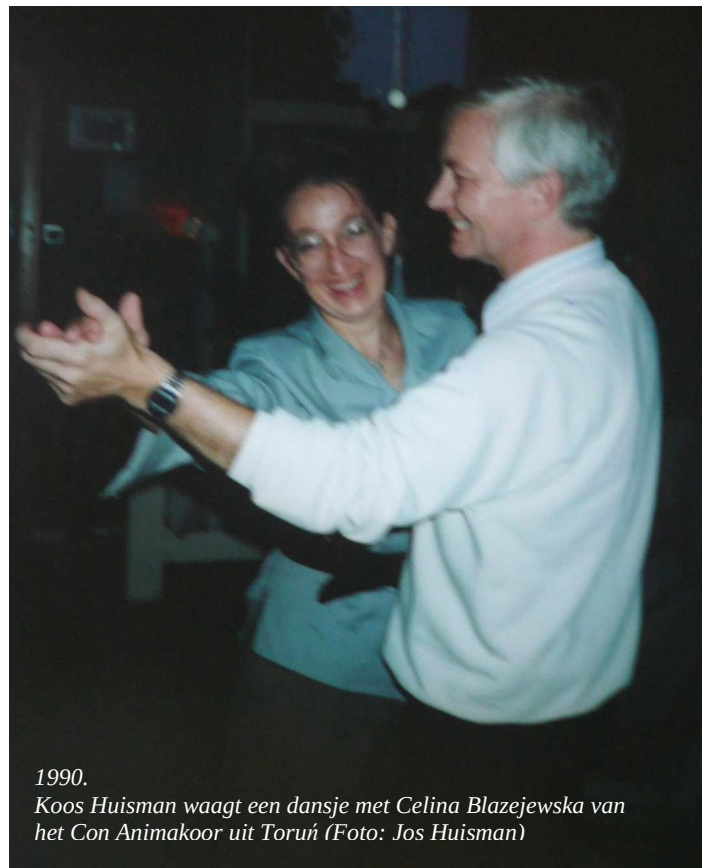
De Koos Huismanprijs

De stedenband wordt gesmeed door bevlogen mensen, mensen die gepakt zijn door Polen, besmet zijn door het 'Polenvirus'. De Koos Huisman prijs is vernoemd naar de in 1996 plotseling overleden koster van de Regenboogkerk (Merenwijk). Koos Huisman geldt als voorbeeld van de warme menselijke relaties tussen Leiden en Toruń. De prijs wordt uitgereikt aan personen die bijzondere verdiensten voor de stedenband hebben gehad en bestaat uit een oorkonde en een typisch Pools geschenk.

De ontvangers van de prijs zijn::

- 1996 Toos Hartevelt en Hans de Koomen van Vereniging voor Politieke Vorming van Vrouwen. Gaven in Toruń cursus aan leidsters voor politieke scholing van vrouwen.
- 1997 Co Hessels, initiatiefnemer contacten bejaardenhuizen, verzorgde vele jaren als kok de Poolse maaltijd op de ontmoetingsavonden.
- 1998 Josine Straathof / Bonnie van de Burg. Als stagiaires organisatoren 10-jarig jubileum.
- 1999 Jacky Missler. Mede-initiatiefnemer stedenband. Mede-organisator fietsreizen. Lid stedenbandenassociatie in Toruń.
- 2000 Willem Schippers. Mede-initiatiefnemer stedenband en actief in diverse projecten, o.a. ontwerp brochures en fototentoonstelling Toruń in Tweede Wereldoorlog.
- 2003 Magda Zielinska, als Poolse jarenlang een steunpilaar van de werkgroep.
- 2004 Emile van Aelst, vele jaren coördinator ontvangst Poolse deelnemers aan Leiden Marathon.
- 2005 Gerrit Jan de Bruijn, mede-initiatiefnemer stedenband en bioloog.
- 2006 COC, in de personen van Maarten Bergwerff en Rob Stoop voor hun inzet voor de homo-emancipatie in Toruń.
- 2007 Gastfamilies Paling en Boogmans, via hen een dankbetuiging aan alle gastgezinnen voor jarenlang verlenen van onderdak en gezelligheid aan Poolse gasten.
- 2009 Bob Lodder, gedreven stimulator van internationale contacten, als gemeentesecretaris en als lid van de stedenbandwerkgroep.
- 2010 Karel Dusseldorp, ontwerper van de website en webmaster.
- 2011 Jan Oldenburger, de fotograaf van de werkgroep.
- 2012 Aad Straathof, super werkgroeplid.

Carel van Ingen

1990.
Koos Huisman waagt een dansje met Celina Blazejewska van
het Con Animakoor uit Toruń (Foto: Jos Huisman)

Uitzicht op de 'nieuwe' stad vanuit Poortgebouw

Uitzicht vanuit Poortgebouw op de Wisła en de Bruggport

1988 Bij de melkfabriek

2000. Raadsleden Toruń tijdens Koninginnedag (bezoek koningin Beatrix aan Leiden)

1991. Op bezoek bij gemeentesecretaris Alicja Bulsiewicz. Aan tafel Bob Lodder en burgemeester Jerzy Wieczorek

Zaterdagmarkt in Toruń

Straatafereel in Toruń

Kunst op oude muur in Toruń

Polen, het tweede vaderland van onze zoon

April 1991

Op een dag in april 1991 vertrokken wij, mijn man en ik naar Toruń in Polen.

Onze zoon Martin was met een 11-tal studenten van de HEAO in Den Haag bezig aan een stage van een half jaar in Toruń. Met een studente onderzocht hij de financiële staat van Apator, een fabriek in Toruń, en wat de mogelijkheden van deze fabriek waren op de vrije markt. Bepakt en beladen verlieten wij Leiden. Omdat toen lang niet alles te koop was in Polen, kregen wij van de diverse ouders van de studenten toiletartikelen zoals tandpasta, shampoo, douchegel e.d. mee. Na een overnachting in Berlijn kwamen we bij de Poolse grens aan. Daar moesten wij geduld oefenen. Lange rijen auto's moesten door de douane worden gecontroleerd. In dat jaar hadden mensen nog een visum nodig om het land binnen te komen. Wij wisten niet wat wij in Polen konden verwachten, en keken onze ogen uit. Het eerste probleempje was het toilet in de restaurants. Op de deuren stonden geen woorden voor mannen of vrouwen, maar symbolen. Een rondje en een driehoekje!

Voor wie was het rondje bedoeld, en voor wie was het driehoekje bestemd. Na even nadenken gokten wij, en we hadden goed gegokt. De menukaarten in de restaurants waren in het Pools, dat was de volgende hobbel die genomen moest worden, maar met een boekje 'hoe en wat zeg ik in het Pools', kwamen we er wel uit. Zo wisten we al snel dat 'ryby' vis was en dat 'jaja's' eieren waren. De naam van één gerecht fascineerde mij. Het was een gerecht met de naam 'Miseria'. Wat zou je op je bordje krijgen als je dat gerecht bestelde. Daarover was niets te vinden in het boekje 'hoe zeg ik het in het Pools'. Proberen dus!

Helaas, geen enkele restaurant serveerde dit, zodat ik er niet achter kwam wat 'Miseria' voor iets was.*

Nadat we in Toruń aangekomen waren en geconstateerd hadden dat het met onze zoon goed ging, en dat hij het heel erg naar zijn zin had, gingen we de stad verkennen. Veel straten lagen open, want er werd stadsverwarming aangelegd. Dat was hard nodig want de rook van de brandende kolenkachels verpestte de atmosfeer. Het centrum was verwaarloosd maar mooi, met flanerende mensen, die alle tijd hadden. Alles leek wel erg arm, diverse jonge kinderen liepen te bedelen. Toch was er iets van een herkenning, vooral op zondag, al die wandelende mensen en kinderen. Waar hadden we dit eerder meegemaakt? Toen herinnerden wij ons de jaren vijftig. Toruń in de jaren negentig was net Nederland in de jaren vijftig. Zondags naar de kerk en 's middags wandelen en een ijsje kopen. Dat deden wij als kind met onze ouders ook. Na een paar leuke dagen vertrokken we weer naar Leiden.

Juli 1991

In juli was de stagetijd voor de studenten afgelopen, en vertrokken wij voor de tweede keer naar Toruń. Dit keer met een caravan om de spullen die zoonlief tijdens zijn verblijf daar had verzameld, mee naar huis te nemen. Hij ging vakantie houden in Polen. We kregen foto's te zien van feestjes die met de studenten van de universiteit Toruń waren gehouden. Leuke feestjes met veel muziek en bier. Op een van deze foto's stond onze toekomstige schoondochter, maar daar hadden wij toen nog geen weet van. Toruń was veranderd. De stadsverwarming was aangelegd, en op straat kon je zapikankie's kopen, de nationale snack van Polen.** Het was zomer, er werd hard gewerkt om de gebouwen op te knappen en overal stonden steigers. De winkels verkochten meer producten dan een paar maanden daarvoor en het restaurantje dat pizza's verkocht, had de menukaart uitgebreid: er stonden nu twee soorten pizza's op. Kodak, een nieuwe winkel in de Szerokastraat, had de meest bonte etalage van de straat. Kortom de vooruitgang was in Toruń ook begonnen. En het ging snel, heel snel, niet alleen in Toruń, maar in heel Polen.

Telefoneren was in 1991 ingewikkeld. Je moest ervoor naar het postkantoor en een gesprek aanvragen en dan maar wachten tot je aan de beurt was. Veel jongeren lopen nu met mobieltjes, net als in Nederland. Alles wat in 1991 in Nederland normaal was, was in Polen niet mogelijk. Deze achterstand hebben ze snel ingehaald. De wet van de remmende voorsprong is op Polen van toepassing, de mensen hebben energie, werken hard en zijn creatief.

Ze hebben van een verwaarloosd land in 20 jaar een mooi land gemaakt, met prachtig opgeknapte steden, zoals Toruń. Er wonen ook leuke, mooie meisjes. Met een van deze meisjes is onze zoon getrouwd. Hij woont nu al weer negentien jaar in Warschau.

Greet Dusseldorp

* Het heeft nog drie jaar geduurd voordat wij in een restaurant 'Miseria' geserveerd kregen.

** Wat het is? Komkommer of augurken met een roomsausje. Zapikankie, dat zijn kleine stokbroodjes met tomatenketchup en kaas opgewarmd in een oven.

Stedenband timmert aan de weg

In de loop der jaren heeft de stedenband verschillende malen van zich doen spreken door bijzondere projecten.

12-21 oktober 1990 Poolse Culturele Week

Opening in de Waag: pianoconcert Bohuslaw Strobil, in aanwezigheid van burgemeester Jerzy Wiczorek.

Vele activiteiten:

- kunst in galeries;
- tentoonstelling in Sterrenwacht 'Van Copernicus tot Oort';
- Studentenvereniging Internationale Betrekkingen organiseert dia-avond Polen en discussieavond 'Ontwikkelingshulp aan Oost-Europa';
- optredens bluesband, volksdansgroep, hardcore band, volksdansgroep Młody Toruń, Con Anima-koor; Poolse maaltijden in restaurants en mensa's; etalagestands Poolse literatuur; tentoonstelling theateraffiches, etc. Coördinatie Engelen Hinkema, studente Reinwardt Academie (afstudeerproject), stuurgroep o.l.v. Bob Lodder.

12-17 oktober 1998

Poolse Culturele Week t.g.v. 10-jarig jubileum

Opening bij Stadhuis met aankomst Roadrunners, die gestart zijn bij Poolse ambassade. Receptie met de Poolse ambassadrice mevrouw Wodzyńska en een grote delegatie uit Toruń.

Vele activiteiten:

- literaire lezing vertalers Gerard Rasch en Karol Lesman;
- grafiektentoonstelling;
- graffiti-show op Beestenmarkt;
- optreden bluesband;
- Poolse koks koken bij Scarlatti en 'Vooraf en Toe';
- onthulling (tijdens hevige regen) van muurgedicht Bajdary van Adam Mickiewicz, door Poolse ambassadrice in aanwezigheid van burgemeester Goekoop;
- slotfeest in Het Leidse Volkshuis met klezmer muziek. Coördinatie Josine Straathof en Bonnie van den Burg, stagiaires van de Haagse Hogeschool.

2 oktober 2001. Deelname aan Taptoe

Dirk Jan Binnendijk en Jagna Wajda verbeelden de Poolse Bruid en Bruidegom (12½ jaar getrouwd!!). Jagna, in trouwjurk, krijgt na afloop in alle cafés gratis bier aangeboden.

2 oktober 2002. Deelname aan de Taptoe

Met Dirk Jan Binnendijk als Copernicus. Door jeugdige omstanders wordt hij (getooid met bril en er uitzien als tovenaarsleerling) uitgemaakt voor 'Harry Potter'.

4 juni 2003

Discussieavond in de Burgerzaal van het Stadhuis over de aanstaande Poolse toetreding tot de Europese Unie (1 mei 2004). Organisatie Gerard Telkamp. Met o.a. Hans van der Meulen (Instituut Clingendael).

30 augustus-6 september 2003

Leiden Internationaal Culinair

De stedenband neemt het initiatief om samen met de andere Leidse stedenbanden diverse Leidse restaurants Poolse, Engelse, Nicaraguaanse en Zuid-Afrikaanse gerechten te laten serveren. Een gezamenlijk slotfeest vindt plaats in Het Arsenaal.

28 augustus- 4 september 2004

Leiden Internationaal Muzikaal

Ook weer een initiatief van onze stedenband, dit keer met als doel om de Leidse bevolking kennis te laten maken met muziek uit de landen van de zustersteden.

17-21 oktober 2009 Estafette Leiden-Toruń.

15 Leidse lopers, begeleid door fietsers, overbruggen in 100 uur in estafettevorm de 1200 km die Leiden van Toruń scheiden. De organisatie van deze mega-operatie omvat in totaal 50 personen, een grote bus, een materiaal bus en drie personenbusjes. Initiatiefnemer van dit mega-project is uiteraard Dirk Jan Binnendijk.

24 en 25 juni 2010 Groot korenfeest.

- Deelname door diverse koren, waaronder de koren van de Muziekschool in Toruń en Muziekschool Leiden.
- Concert in de Hooglandse Kerk.
- Scratch onder leiding van Wim de Ru.
- Carillonspel van Magdalena Cynk.

Initiatiefnemer van dit grote project is Roland Mulder.

23 juni 2011 Deelname Peurbakkentocht.

Met een fraai uitgedoste boot met veel opvarenden uit Toruń wordt deelgenomen aan de peurbakkentocht. Dirk Jan en Jagna zijn wederom bruid en bruidegom (op het spandoek staat, vooruitlopend op het zilveren jubileum van 2013, 'Leiden-Toruń 25 jaar getrouwd').

3 oktober 2011. Samen met de andere stedenbanden deelname aan de 3 Oktober optocht met themawagen Copernicus.

De gelijkenis van Dirk Jan Binnendijk met oude prenten van de sterrenkundige is treffend. Aad Straathof tekent voor de prachtig uitgevoerde wagen.

Naast bovengenoemde activiteiten heeft de stedenband al jaren een informatiekraam op de jaarlijkse Lakenmarkt, waar ook pierniki (Toruńse koeken) worden uitgedeeld en verkocht.

Carel van Ingen

De beroemde Toruńse Pierniki (peperkoek) zijn er in diverse uitvoeringen, veelal met chocola er omheen en met jam-vulling

Stedenband timmert aan de weg in Leiden en Toruń

Een impressie

Een Pak van je Hart voor Polen

(Gedicht van Toon Hermans)

dit troeb'le land met zó veel klein gekibbel
van mens tot mens of in de politiek
dit land met al z'n krenterig geknibbel
doet af en toe ineens iets magnifieks

dit land van 'kan-niet', 'gaat-niet' en zo veel omslachtigs
dit kijvend land van Roomse Kees en Rooie Koos
dit klein kabouterland doet plots'ling iets reus-achtigs
waarvan de wereld zegt: 'da's grandioos'!

dit twijfel-land dat eindeloos kan zitten zeuren
en maar vergadert; wie de koek krijgt, wie de gard
ditzelfde land laat nu ineens iets groots gebeuren
het doet ineens iets regelrecht vanuit het hart

want als de liefde spreekt, dat is het grandioze
vervalt kortzichtigheid, afstand en grens
en wat onhaalbaar leek, de machteloze
ontmoet ineens gewoon een medemens

gewoon een medemens - niet sluw en niet berekend
die over wat hij doet niet lang heeft nagedacht
'elkander helpen' lijkt ineens zó vanzelfsprekend
het is opnieuw de liefde die het leed verzacht

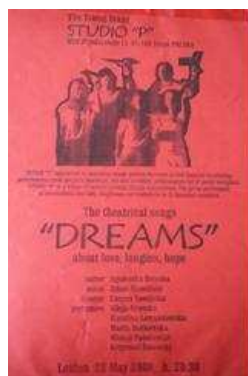
want gaat het niet meer om partijen, zuilen, namen
dan is ons volk een volk van 'kom, wij doen het samen'!
dan blijkt dat diep in ons éénzelfde liefde brandt
dan is dat land van ons ineens een 'mensen-land'.

(Uit de Telegraaf van 14 december 1981,
n.a.v. het grote hulptransport)

3 oktober 1988

Pakjesactie voor Toruńse kinderen van de 3 Oktober vereniging

Stedenband timmert aan de weg in Leiden en Toruń

Een impressie

2004 Oranje-optocht in Toruń bij 15 jarig jubileum ...

... inclusief het garnizoensorkest

2011 Aankondiging 25 jaar jubileum bij peurbakkentocht Leiden

2011 Deelname 3 Oktober optocht met een Copernicus-wagen. Dirk Jan Binnendijk figureerde als Copernicus en was niet van echt te onderscheiden. Aad Straathof tekende (met de nodige steun) voor de realisatie van de wagen.

2010. Groot Muziekfestival op het Stadhuisplein in Leiden

Bij uitwisselingen met Toruń betrokken Leidse organisaties en personen

Maatschappelijke- en gezondheidszorg

Binnenvest Daklozenopvang
Cardea jeugdzorg
Parnassia Verslavingszorg
Trimbos instituut voor alcoholverslaafden
Rosa Manus vrouwenopvang
Kontakt Organisatie van Keukendeskundigen (Verzorgingshuizen)
Verzorgingshuis Rijn en Vliet
Verzorgingshuis Nieuw Groenhoven
Tandheelkundigen 3M
Gezondheidswerkers

Kunst en cultuur

Museum Lakenhal
Dichteres Pink Meltzer
Diverse fotografen
Kunstschilder Dick Bakhuizen van den Brink
Galerie Uit de Kunst (Verstandelijk Gehandicapten)
Organist Jan Verschuren
Penningkabinet
Universiteitsbibliotheek
Diverse boekhandels
Jeugdtheaterschool
Stichting Witryna

Welzijnsorganisaties

Jongerencentrum Stathuijs
Leidse Welzijns Organisatie
Leids Volkshuis
Buurthuis Winnie Mandela (Stevenshof)
Wijkgroep Leiden Noord

Historische verenigingen

Historische Vereniging Oud Leiden
STIEL (Stichting Industrieel Erfgoed Leiden)
Diverse historici

Emancipatie

Vereniging Politieke Vorming Vrouwen
COC, Homo-emancipatie

Natuur, milieu, levensovertuiging

Hortus Botanicus
Centrum Milieukunde
Promotie van het Nieuwe Rijden
Leidse Milieuraad
Arcadis Landschapsontwikkeling
Humanisten
Leids Vredesplatform

Sport

Basketbal BS Leiden (jeugd)
Jeugdschakers
Gymnastiekvereniging Jahn
Gymnastiekvereniging Groen Wit
Leiden Marathon

Vervolg Sport

Leiden Roadrunners
Leiden Lions IJshockey
35+ voetbal Mat Kantebeen
Zaalvoetbal gemeente Leiden
Hockey Roomburg

Recreatie

Wandelorganisatie Nemo
NIVON (wandeling langs Wisła)
Fietsvakantiehuizen
Reisjournaliste

Onderwijs

Leraren speciaal- en basisonderwijs
School voor Slechthorenden
Studenten Pedagogie
Studentenvereniging Internationale Betrekkingen
Hogeschool Den Haag, stage-uitwisseling
Louise de Coligny Scholengemeenschap (voorloper Da Vinci)
ROC-Horeca
Lorentzschool (b.o.)

Koren

Regenboogkoor
Shanty koor Rumor di mare
Koor Maria Middelaars
Jeugdkoor Muziekschool
Tam Tam koor
Oost Europa koor Mila
Jongerenkoor Leiderdorp
Universiteitskoor en orkest
Eurokoor

Muziekgroepen

Lieutenant Ernesto rockgroep
Muziekschool Leiden Noord
Zigeunerorkest Czardas
Zumbayllu, Latijns Amerikaanse muziek

Diverse organisaties en professionals

Juniorkamer Leiden (Young Professionals)
Vakbond FNV
Rotary
Architecten
Bouwondernemers
Journalisten
Politie Leiden
Diverse gemeentelijke afdelingen
EWR (Energie- en Watervoorziening Rijnland)
Generaal Maczek-museum, Breda
Diverse restaurants

Discovering Holland

Since several years, we - with help of our Dutch friends - discover Holland. We discover Holland's history, culture, social living, politics and important problems that Dutch people are talking about. Of course some subjects are more interesting for us. For example how people in Holland look at this wave of Polish immigrants, coming to Holland for work.

When in 2007 we were first time in Leiden, during the discussion about European

Union, one of our Dutch friends said: I believe that in future also Poland will be a member of EU. He was deeply surprised, when we answered, that we are in EU since three years. That was neither the first nor the last time that we discovered, how few things people in Holland know about Poland and the Poles. To be honest, that is also our problem. Poles don't know more about Dutchmen, than Dutchmen about Poles. For little example, until now we have to explain our compatriots, why Dutchmen football fans wear orange, while their flag has different colours.

This lack of knowledge is linked with physical distance between our countries. Partly this is the legacy of 50 years, when Europe was divided with iron curtain. But the main problem is in myths, stereotypes and prejudices which we still can find in our media. It was not nice for us, when we found in the Dutch newspaper a big story about Polish shoplifters, with the clear suggestion, that stealing is the main reason for Poles to come to Holland. On the other hand, for most of Polish newspaper readers, Holland is only a country of coffee shops and Geert Wilders' revelations.

We both need to discover and learn each other better. For us these trips to Leiden are the best way. Every stay in your beautiful town gave us a huge quantity of knowledge, opinions, impressions, observations. With those elements our picture of Holland and the Dutch style of life are becoming larger and richer.

We remember our walks on the Haarlemmerstraat, during the election's campaign. That

gave us much more information about Dutch politics and politicians than some sophisticated newspapers essays. And this inside information we used in our publications.

We couldn't do it without chats with our fantastic, gentle and friendly hosts. Those personal opinions in politics, culture or economic areas, some time very close to ours, some time quite different, are for us - journalists - just priceless material.

Of course during those years, when we were going do Leiden, Holland became more interesting for Polish readers - thousands Poles found their second home in the land of the many canals. Our publications about Holland and Polish residents were very popular, both in paper or Internet edition.

As we wrote, we have discovered Holland on different levels, but one thing is still a kind of mystery for us. Why the partnership with Leiden is so extraordinary? Toruń has a quite big number of twin towns, in West and East, close by or far away. But only with Leiden the links are so strong, relations are so personal and so far surpassing official frames. Maybe the answer is very simple: it is only in Leiden, where people live who can make these twinning relations so warm and so vivid. We are really grateful to them!

Mariusz Zaluski (foto links) en Ryszard Warta.

Journalisten van de lokale Toruńse krant Nowosci

Verre Polen komt een stuk dichterbij 2003

De Stichting Stedenband Leiden-Toruń koppelde woensdag 4 juni in een bijeenkomst in de Burgerzaal onder het motto 'denk internationaal, handel lokaal' de actuele thema's rond de Poolse Europapolitiek met het Leidse stedenbandenbeleid.

Tijdens de discussieavond nam een aantal gastsprekers het voortouw. Allereerst kwam Hans van der Meulen aan het woord, onderzoeker van het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael. Hij stelde dat Polen zich al zo heeft aangepast en gebonden aan regelingen en voorschriften uit Brussel, dat lidmaatschap nauwelijks nog iets uitmaakt.

De Poolse Leidenaar Tomasz Jaroszek, hoofd Bureau Europa van

(foto: Wim van Noort)

sprake is van krapte op de arbeidsmarkt.

Martijn Klem tenslotte, medewerker Centraal- en Oost-Europa van de internationale afdeling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), wees erop dat in de toetredingslanden soms het gevoel bestaat dat men gestraft wordt voor alle inspanningen die

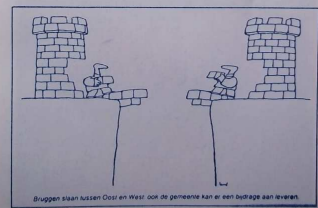
kunnen gelden van die kille zakelijkheid. Juist nu kunnen Poolse en Nederlandse gemeenten op basis van gelijkwaardigheid elkaar tot wederzijds voordeel strekken.

In de levendige discussie erna viel de conclusie dat Polen en Nederland, Toruń en Leiden alsmede Stichting Stedenband Leiden-Toruń en gemeente elkaar nodig blijven hebben. Bij het Poolse referendum

STEDENBAND

LEIDEN-TORUŃ

BRUG NAAR
OOST-EUROPA

'Brug in aanbouw'

Afbeelding op de eerste stedenbandbrochure, 1988

Toruń van lelijk eendje tot mooie zwaan

In 1988 was Toruń na jaren van communistische schaarste een wat grauwe stad met veel achterstallig onderhoud. Direct na 1989 werd de wederopbouw krachtig aangepakt en her kreeg de stad van jaar tot jaar meer van zijn historische pracht. Deze inspanningen werden in 1997 gehonoreerd doordat de gehele historische binnenstad toen op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) werd geplaatst.

Sportieve prestaties

In 1990 en 2002 fietste een groep Leidse ambtenaren naar Toruń.

Hulp uit Leiden

Het verlenen van hulp is niet het eigenlijke doel van de stedenband, maar als het zo uitkomt zijn we er ook niet vies van.

V.l.n.r. Karl Eckold, Ulla Borchard, Jacky Missler, Marcel Floor, Magda Zielinska, Wilbert Hettinga, Piotr Stolarczyk en Dirk Jan Binnendijk tijdens Podmurnaoverleg in hotel Nieuw Minerva Leiden, 1997 (foto: Bob Lodder)

De totstandkoming (met hulp uit Göttingen) van de renovatie van het Poortgebouw aan de Podmurna (inwijding in september 2000 als kantoor en activiteitscentrum van de Toruńse stedenbanden-associatie) kan gezien worden als 'de moeder van alle hulpverleningsprojecten'.

Pc's op reis naar een tweede leven

In 2001 stuurt de gemeente Leiden 100 stuks vier jaar oude Pc's naar Toruń. Deze worden door de gemeente Toruń in gebruik gegeven aan niet-overheidsorganisaties (NGO's).

In 2002 stuurt Leiden een vrachtwagen vol met bureau-meubilair. Dit komt in Toruń ten goede aan startende ondernemers.

Bus voor kindertehuis

In 2003 wordt door tussenkomst van raadslid Daniel van Schoonderwoerd den Bezemer een gebruikt Mercedes personenbusje geschonken aan een Toruńs kindertehuis. ►►

◀ Vervolg van vorige pagina

In Toruń werd de bus door husky sledehonden naar het Plein van de Oude Stad getrokken.

(Foto's: Bram Pater)

Anno 2013 werft Bram Pater fondsen ter vervanging van deze bus. De opbrengst van de jubileumestafette gaat naar dit doel.

Hulpgoederen voor bejaardenhuis

Met de bus van Brouwer's zijn ook enkele keren geschonken verbandmiddelen meegenomen. Op de foto (uit 2007) worden de verbandmiddelen overgeladen in de bus van het bejaardenhuis Dom Rencistow.

Hulp aan AZYL

Het noodlijdende Vrouwenopvanghuis AZYL ontvangt regelmatig hulp uit Leiden, hetzij van particulieren hetzij via sponsoractiviteiten. In 2009 overhandigen estafettelopers een cheque van € 12.000. Later werd er ook nog een cheque van € 4.500 geschonken.

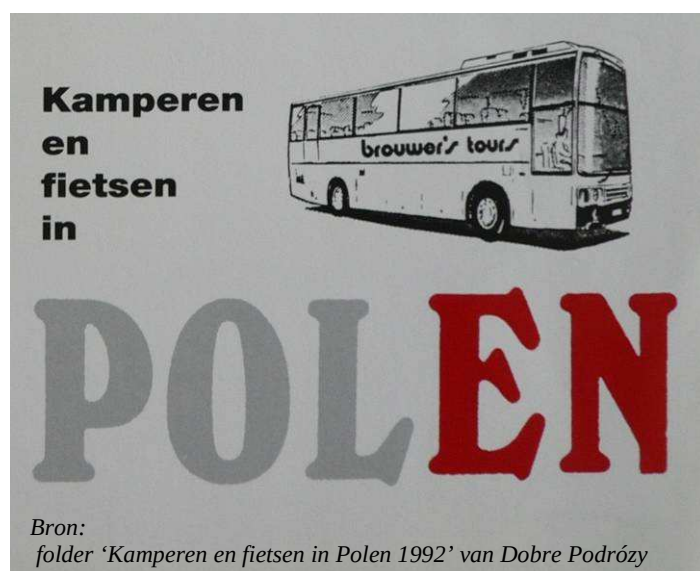
Fietsenherstelproject

Rond 2005 tracht Bram Pater met oude Leidse fietsen in Toruń een fietsenherstelproject van de grond te krijgen. Dit slaat in Toruń helaas niet aan. Bij de foto: v.l.n.r. Daniël van Schoonderwoerd den Bezemer; Carel van Ingen; wethouder Rogier van der Sande; Dhr. Oudshoorn, politie; Bram Pater; Dhr. Ramautar, projectleider fietsenwerkplaats Buurtwerkmaatschappij. (Foto: Gerard Ligtoet)

Brouwer's Tours, al vele jaren onze betrouwbare vervoerder naar Toruń vice versa

Elk jaar als ik de opdracht zie om voor jullie te rijden naar Toruń (Polen) dan verschijnt er weer een brede glimlach!

Het is me elke keer weer een waar genoegen om jullie van dienst te kunnen zijn!

Jullie zijn een fantastische groep mensen en ik hoop nog vele jaren voor jullie te mogen rijden!

Bedankt voor alles!

Groetjes,
Jack Glasbergen, chauffeur Brouwer's Tours